מעודכן לשנת 2018

"מורה נבוכים"

מדריך עזר לשאלות ותשובות בתחום בטיחות מוסדות חינוך במערכת החינוך

מורה נבוכים

פתח דבר

במהלך השנים מגיעות אלינו שאלות ופניות ציבור בתחומי הבטיחות השונים הקשורים למערכת החינוך. מטבע הדברים, ישנן שאלות שחוזרות על עצמן שוב ושוב. יתר על כן, התשובות שנצברו עם השנים חלקן מתוך חוזר המנכ"ל וחלקן אינו קיים בחוזר, מתוך כך שאין ולא תהיה אף פעם יכולת להכיל את כל מציאות החיים במוסדות החינוך תחת חוזר מנכ"ל או הוראות שעה. לכן, התשובות הללו, הקשורות בשיקול דעת, בתפיסת אחריות, בתחומים מגוונים, מכוונות ומסייעות למבקשים לדעת ולעוסקים במלאכה זו להשתמש במידע קיים שיכול לסייע להם לבטיחות מוסדות החינוך שבאחריותם.

<u>אופן העיון בקובץ:</u>

השאלות מחולקות לנושאים ראשיים ותתי נושאים. במידה ואתם מבקשים לחפש נושא מסוים, בדקו בתוכן העניינים של הקובץ ותוכלו ללחוץ על השורה שתפנה אתכם לפסקה עצמה. כל תת נושא מכיל מספר שאלות שעלו במסגרתו. מיד לאחר כל שאלה מופיעה התשובה. יתר על כן, קיימים מקורות לעיון נוספים במידה ויש. במידה ולא מצאת את השאלה, ניתן לפנות לפורום ולהציג את השאלה.

קישור לפורטל ביטחון בטיחות וחירום במוסדות חינוך

תוכן עניינים

1. נושא 1: גבולות האחריות 6

1.1. התייחסות לאחריות על הבטיחות בבתי ספר בניהול עצמי 6

1.2. האחריות והסמכות של משרד החינוך לנושא הבטיחות במוסדות חינוך 6

2. נושא 2: ניהול שגרה בבית הספר 8

2.1. שינוי קדמיות בדוח סיכום המבדק במוסדות חינוך 8

2.2. פעילות עורך מבדק 8

2.3. אישור כיבוי אש 9

2.4. השארות תלמידים בביה"ס לאחר שעות הלימודים 9

2.5. יציאת מורה עם תלמיד מחצר בית הספר 10

2.6. השארות תלמידים בביה"ס לאחר שעות הלימודים 10

2.7. סטודנט להוראה אישור העדר עבירות מין 10

2.8. נתינת אקמול תלמיד 10

2.9. תשלום על נזק שתלמיד גרם 11

2.10. הוצאת תלמיד משיעור 11

2.11. קורס קב"טים 11

2.12. שחרור אחרי מבחנים 11

2.13. שחרור תלמיד 12

2.14. תלמיד שמדליק אש בבית הספר 12

2.15. יציאת תלמידים מביה"ס בסיום יום לימודים 13

2.16. חידוש אישור העסקת עובדים 13

2.17. שחרור כיתה הביתה 13

2.18. יציאת תלמיד מבית הספר 14

2.19. שעות מאבטח 14

2.20. הוצאת תלמיד מחוץ לכתה 14

2.21. יציאת תלמידים מבית הספר 14

2.22. הישארות תלמידים בתום יום הלימודים 15

2.23. מורה כמע"ר 15

2.24. מיחם ומיקרוגל 15

2.25. ממונה בטיחות מוסדות חינוך 15

2.26. אחריות העיריה לעניין סקרים ובדיקות בטיחות 16

2.27. עבודות גינון של תלמידים 17

3. נושא 3: מבנה, בינוי ואלמנטים 18

3.1. תקרות תותבות (הנמכת תקרה) 18

3.2. וילונות 18
3.3. מזגנים תלויים 19
3.4. מערכות חימום מים 19
3.5. מצלמות בביה"ס 19
3.6. דלתות בביה"ס 20
3.7. קיבוע לקיר 20
3.8. חריץ נגישות / בטיחות למניעת החלקה 20
3.9. גדר איסקוריט 21
3.10. מיקום המזגן בתוך כיתת לימוד 21
3.11. סולם טיפוס לגג מבנה בית הספר 21
3.12. סככות צל 22
3.13. מערכת כריזה 22
3.14. משאבת מים טבולה 22
3.15. כיסאות בגני ילדים 23
3.16. שקעי חשמל / מפצלי חשמל 23
3.17. סורג נפתח לפתח מילוט בחלון כיתה 24
3.18. מצלמה בבית הספר 24
3.19. מרחק עגורן מחצר גני ילדים 24
3.20. תעלות לכבלי חיבור חשמל 25

4. נושא 4: חצר, מתקני משחק ומתקני ספורט 26

4.1. ארגז חול 26
4.2. גדר המוסד 27
4.3. משחקי חצר של תלמידים 27
4.4. תחליפי חול בגני ילדים 27
4.5. התקנת דשא סינתטי 27
4.6. מתקני משחקים 28
4.7. מתקני משחקים 28
4.8. בדיקות מתקני חצר 29
4.9. דשא סינתטי 29
4.10. דשא סינתטי מתחת למתקני חצר 29
4.11. גן טבעי 29
4.12. מגרשים ללא מתקני ספורט 30
4.13. תאורה במגרשי ספורט 31
4.14. תוקף בדיקת מתקני ספורט 32

5. נושא 5: הסעות 32

5.1. חגורות בטיחות בהסעות 32
5.2. התנהגות בהסעה 34
5.3. הנהג ורכב ההסעה 34
5.4. בטיחות בהסעות 36
5.5. כללים לנסיעה בטוחה 37
5.6. מחויבות חברת ההסעות והנהג 38
5.7. הגשת תלונות 39
5.8. מיקום תחנת הסעה 40
5.9. הסעות לטיול 40
5.10. הסעת תלמידים ברכב פרטי של מורה לפעילות בית ספרית 40
5.11. נסיעה במונית ללא איש צוות 41

6. נושא 6: טיולים 42

6.1. אחראי הטיול 42
6.2. בדיקת ציוד לתלמיד לפני יציאה לטיול 42
6.3. אחראי טיול 43
6.4. הישארות חניך בסיום טיול ואי החזרתו עם הקבוצה 43
6.5. תיק בטיחות 43
6.6. תיק בטיחות 44
6.7. סאנדות לבנייה מחנאית וצופית 44
6.8. תפקיד ההורה המלווה בטיול/סיור 44
6.9. מנוחת נהג בטיול ארוך 45
6.10. אישור הורים לטיול 46
6.11. ליווי טיולים 46
6.12. תפקודו של אחראי טיול 46
6.13. חובשים צבאיים בפעילות תנועות נוער 47
6.14. כפל תפקידים 47
6.15. יציאה לטיול 47

7. נושא 7: פעילויות חוץ 49

7.1. פעילות מורים במדורות ל"ג בעומר 49
7.2. מסיבת סיום בבית של תלמיד 50
7.3. החזרת חניך בסיום טיול 51
7.4. ל"ג בעומר - ההיבט הבטיחותי 51
7.5. יציאה בשעת הלמודים עם ילדי גן חובה 51
7.6. פעילות חוץ בית ספרית 52

8. נושא 8: פעילות פנים בית ספרית 53

8.1 שימוש בכלי עבודה, בעבודה עם עץ 53
8.2 הפעלת פטריות חימום 53
8.3 הדלקת נרות ליום הולדת 53
8.4 מתקנים ליריד פורים 54
8.5 נוכחות אדם בוגר בפעילות תנועת נוער 54
8.6 בלונים 54
8.7 פעילות בשטח בית הספר שלא בשעת הלימודים 55
8.8 אחריות על הפסקה פעילה 55
8.9 מסיבת תלמידים בבית ספר 56

9. נושא 9: פעילויות מים 57

9.1 פעילות שחיה 57
9.2 שייט בקיאקים 57
9.3 חובש ומע"ר 57
9.4 רחצה בבריכה 57

נושא 10: מצבי חירום ופגיעות תלמידים 58

10.1 מרחב מוגן בגני ילדים 58
10.2 פציעה לאחר שעות בית ספר 58
10.3 אישור שחרור תלמיד 58
10.4 תביעת דמי ביטוח 59
10.5 טיפול בילד שנפגע 59
10.6 פגיעת תלמיד בכיתה 59
10.7 התערבות מאבטח בקטטה בבית הספר בין תלמידים 60
10.8 אירוע חירום- שריפה 60

נושא 11: טקסים, חגים ואירועים 61

11.1 העמדת תלמידים בטקס 61
11.2 שימוש בתאורה ובאפקטים מיוחדים 61
11.3 שימוש בזיקוקים 61
11.4 כבל חשמל מאריך 62
11.5 חשמל באירועים במוסדות חינוך 62
11.6 קשירת שולחנות באזיקונים 62
11.7 אומגה בבית ספר 62
11.8 עמידה על כסא /ספסל בטקסים 63
11.9 אבטחה רפואית באירוע סוף שנה 63
11.10 טיגון סופגניות בכיתה 63

12. נושא 12: בעלי חיים 64

12.1 הדברה למכרסמים 64
12.2 הבאת בעל חי לכיתה 64
12.3 כלבים משוטטים בשטח בית ספר 64

1. נושא 1: גבולות האחריות

1.1. התייחסות לאחריות על הבטיחות בבתי ספר בניהול עצמי

1.1.2 השאלה:

מהם גבולות האחריות בתחום הבטיחות בין הרשות לבין בית הספר במקרה של "בית ספר בניהול עצמי?

התשובה: ככלל, העובדה שמוסד חינוך עבר למתכונת של ניהול עצמי, לא משנה את המצב שהיה נוהג לעניין האחריות בתחום הבטיחות טרם המעבר לניהול העצמי, ויובהר – האחריות לתחום התשתיות, אחזקה שוטפת ושיפוצים של המבנה נותרה אצל הרשות המקומית אשר הינה הבעלים של המבנה.

על אף האמור לעיל, **פעולות ותיקונים קלים בלבד** הדורשים התערבות פשוטה יחסית של בעל מקצוע או של אב בית (למשל: החלפת \ תיקון מגן אצבעות בדלתות; הדבקת סרטים למניעת החלקה; תליית שלטי אזהרה וכו') הועברו לאחריות מוסדות החינוך במסגרת הניהול העצמי, ומוסד החינוך רשאי להוציא את הכספים הנדרשים לצורך ביצוע האמור מחשבון הניהול העצמי.

יודגש כי בדומה למצב הנוהג טרם המעבר לניהול עצמי, על מנהל מוסד החינוך האחריות לבודד מפגעים בטיחותיים שנתגלו במוסד, הן מפגעים גלויים לעין והן מפגעי בטיחות שאותרו על ידי הרשות המקומית, וכן להרחיק את השוהים במוסד ולמנוע גישתם למפגעים אלו.

בעקבות פניות שהגיעו ממוסדות חינוך שונים שהעלו תמונה לפיה קיימת אי בהירות בעניין חלוקת האחריות בין הרשות המקומית לבין מוסד החינוך, בכוונת משרד החינוך להוציא עדכון לחוזר מנכ"ל ניהול עצמי על מנת להסיר את אי הבהירות, וכן חידוד הדברים יבוא לידי ביטוי גם בהצעת החוק הנוגעת לניהול עצמי אשר עברה בקריאה ראשונה (בפרט (2) לתוספת השנייה מובהר כי ניתן לעשות שימוש בכספי הניהול העצמי בתחום האחזקה וחידוש הציוד לתיקונים קלים).

1.2. האחריות והסמכות של משרד החינוך לנושא הבטיחות במוסדות חינוך

1.2.1 השאלה:

מהי אחריותו של משרד החינוך לעניין בטיחות התלמידים במוסדות חינוך? והאם יש לו בכלל סמכות לעסוק בבטיחות, ובבטיחות תלמידים בפרט?

התשובה: מספר הוראות חוק יכולות לשמש כמקור לסמכות הפיקוח של שר החינוך על הבטיחות במוסדות חינוך. ראשון למקורות אלה הוא סעיף 7 לחוק לימוד חובה, תש"ט – 1949, הקובע בסעיף 7(ב): "קיום מוסדות חינוך רשמיים למתן חינוך חובה חינם לפי חוק זה לילדים ולנערים הגרים בתחום שיפוטה של רשות חינוך מקומית יהא מוטל על המדינה ועל אותה רשות חינוך מקומית במשותף..."[1] כך באשר לבתי ספר רשמיים. בנוסף לכך, ניתן לפנות אל הוראת סעיף 34 לחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג– 1953, מקנה לשר החינוך

את הסמכות להתקין תקנות באשר ל״סדרי הפיקוח על מוסדות החינוך״ הממלכתי והממלכתי דתי. החוק אינו מגדיר את טיבו של הפיקוח, ברור אם כן כי מדובר בראש ובראשונה בפיקוח על ההוראה, אולם מונח זה רחב דיו כדי להקנות לשר החינוך את הסמכות לפיקוח כולל על הנעשה גם בבטיחות במוסדות החינוך הממלכתי ובמוסדות החינוך הרשמי. על פי חוק זה רשאי שר החינוך לקבוע, בתקנות, סדרים ותנאים להכרזת מוסדות לא רשמיים כמוסדות חינוך מוכרים, להנהגת תכנית יסוד בהם, להנהלתם, לפיקוח עליהם ולתמיכת המדינה בתקציביהם, אם השר יחליט על התמיכה ובמידה ויחליט.[2].

מכאן נובעת האחריות של המשרד לבטיחות ובמוסדות חינוך והחשיבות העליונה שהוא רואה בה. הפעילות במערכת החינוך מחייבת זהירות ומעורבות של כלל העוסקים במלאכה, מלבד המטרות הערכיות והחינוכיות, ישנה גם חשיבות עליונה לשמירה על חיי אדם. הורים השולחים מדי בוקר את ילדיהם אל בית הספר, אל גם ילדים, נותנים פיקדון יקר שאין לו מחיר בידי החינוך, מפקידים אם את ילדם בידי המדינה מדי יום בכדי שזה יקנה השכלה, ידע, חינוך וערכים ויהפוך לפרט המגשים את יכולותיו ותורם לחברה בה הוא חי. הנחתם של ההורים היא כי המדינה תדאג לבטחונם של ילדיהם ואלה יחזרו בשלום אל ביתם בסוף יום הלימודים. פעולותיו של משרד החינוך להעמקת הפעילות בנושא בטיחות, בעיקר לאחר אירועים קשים בהם מצאו את מותם תלמידים בשל ליקויי בטיחות או כשלים בניהול פעילות, עסקו וקידמו את הבטיחות בתחומים רבים.

1.2.2 השאלה:

מה החשיבות של התחקיר הבטיחותי וועדות הבדיקה שהמשרד מבצע?

התשובה: התחקיר לאחר האירוע, וועדות הבדיקה בפרט, הם כלי מקצועי והכרחי לקידום הבטיחות. ועדת בדיקה פועלת לאחר תאונה או כשל בטיחותי ותפקידה לבחון ולאתר את גורמי השורש שהובילו לטעות, לכשל או לניהול שגוי שהתרחש במוסד חינוך או במערכת כולה. תהליכי הבדיקה והחשיבה הבטיחותית אינם מחפשים אשמים, אלא עוסקים בבחינה מעמיקה של הנהלים הקיימים וטיבם, של מיומנות עובדי ההוראה וכשירותם ושל היבטים התנהגותיים, נורמטיביים וארגוניים במערכת כולה.

ניתן לומר שוועדת הבדיקה מבטאה את האתיקה המקצועית במשרד החינוך, את מחוייבות ואחריות המשרד לאתר כשלים שהתרחשו, להסיק מסקנות ולקבוע פעולות כדי למנוע אירועים דומים בעתיד. המהלך של ועדת בדיקה אינו מסתיים בכתיבת דו״ח מסכם, אלא ממשיך להמלצות ולהחלטות שמחייבות מנהלי יחידות, בעלי תפקיד ומנהלי מוסדות לנקוט בפעולות תיקון ושיפור כדי להפיק לקחים ולמנוע אירוע נוסף.

2. נושא 2: ניהול שגרה בבית הספר

2.1 שינוי קדמיות בדוח סיכום המבדק במוסדות חינוך

2.1.2 השאלה:

לאחר שינוי סדר הקדימויות בדוחות המבדק מ-1,2,3 ל- 0,1,2: מה משמעות הקדימות וכיצד קובעים אותן?

התשובה:

- קדימות 2-3 אוחדו וכעת הן קדימות 2.
- קדימות 1- נותרה כשהייתה. משמעותה ליקוי המהווה פער משמעותי שהשפעתו הינה "תלוית התנהגות" התלמיד.
- קדימות 0 –משמעותה מפגע מסוכן שהתרחשותו אינה מושפעת מ"התנהגות התלמיד".

מקורות: מסמך הסברת השינוי באופן קביעת הקדימות.

2.2 פעילות עורך מבדק

2.2.1 השאלה:

מה עושים כאשר מגלים ליקוי בקדימות 0?

האם יש משמעות לפעילותי כעורך מבדק לאחר שקבעתי שליקוי מסוים הינו בקדימות -0 ?

מה עלי לסגור וכיצד לנהל את המעקב?

התשובה: במסמך המסביר את שינוי הקדימות, קיים הסבר מפורט באשר לתפקידו של עורך המבדק, אם כזה שזומן על ידי הרשות או הבעלות ואם כזה שהגיע מטעם המחוז, כאשר עורך המבדק מגלה ליקוי בקדימות 0 עליו לעדכן באופן מידי ואף טלפוני את מנהל המוסד, את מנהל הבטיחות של הרשות או הבעלות, ולאחר מכן עליו להוציא את דו"ח המבדק כאשר:
הליקוי יופיע בטופס המבדק כליקוי בקדימות 0, וכן במסמך המבדק כ"הערה" יוסיף עורך המבדק את הימצאות ליקוי בקדימות 0.

להלן ההנחיה:

- **"קדימות אפס (0)"**: מתייחסת למפגע חמור במיוחד (סכנת חיים), המחייב להערכת עורך המבדק סגירה *מידית וטיפול מידי* של המקום/האתר במוסד החינוך ולאסור שימוש בו עד קבלת הודעה ממנהל הבטיחות ברשות או מנהל המוסד ויועץ בטיחות מטעם הבעלות על המשך שימוש.

מקורות: מסמך הסברת השינוי באופן קביעת הקדימות.

2.3. אישור כיבוי אש

2.3.1 השאלה:

האם נדרש "אישור כבאות והצלה" לבטיחות אש של מוסדות חינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים?

התשובה:

א. רשויות כיבוי והצלה ברשויות מחויבות לבדוק מוסדות ציבור **"מעת לעת"** ובכלל זה גם מוסדות חינוך. המשמעות היא שרשות הכיבוי המקומית, בהיותה אחראית על כיבוי האש בגזרתה, רשאית להיכנס למוסדות החינוך בהתאם לשיקוליה ובהתאם לדיני הכבאות ולחוק. לפיכך היא יכולה לבדוק אחת לשלוש שנים או אחת לשנתיים ואולי יותר בהתאם לשיקוליה המקצועיים.

ב. "אישור הבטיחות" לפתיחת שנת הלימודים **איננו מותנה** בבדיקת רשות הכיבוי המקומית. "אישור הבטיחות" של מוסד החינוך מחוייב בבדיקה ואישור של "עורך מבדק בטיחות מוסדות חינוך" או של "מנהל בטיחות מוסדות חינוך" מוסמך, שבדק את בית הספר או גן ילדים בהתאם להנחיות המשרד (רשימת בדיקה) הכוללת גם את ציוד הכיבוי הקיים במבנה.

ג. במידה ונערכה בדיקה של רשות הכיבוי האזורית במבני חינוך (לפני פתיחת שנת הלימודים), הרשות תטפל בליקויים לפי תכנית עבודה ובהתאם למשאבים הקיימים, **אך לא תתנה את אישור הכבאות בפתיחת שנת הלימודים**. כלומר, מוסדות החינוך הם בדרך כלל מבנים מסודרים העומדים שנים רבות וציוד הכיבוי בהם הוא פשוט ולא מסובך ונבדק על ידי גורמי הרשות, כולל במסגרת הבדיקה של עורכי מבדק בטיחות מוסדות חינוך - באופן רצוף ולאורך כל השנה.

אנו מבקשים להדגיש כי מוסדות חדשים (גני ילדים ובתי ספר) מחויבים אישור בטיחות אש הניתן על ידי רשות הכיבוי בנוסף לאישורים נוספים הנדרשים בחוק.

מקורות: קישור: מכתב של מנהל אגף בטיחות ארצי בנושא

2.4. השארות תלמידים בביה"ס לאחר שעות הלימודים

2.4.1 השאלה:

האם יש נוהל או הנחייה לגבי הישארות תלמידים בבית הספר בתום יום הלימודים שמחכים לאחיהם?

מי אחראי עליהם?

התשובה: השארת התלמיד בשטח בית הספר מחייבת תיאום של ההורים עם הנהלת בית הספר. אם בית הספר נסגר, האחריות היא על ההורים בלבד.

2.5. יציאת מורה עם תלמיד מחצר בית הספר

2.5.1 השאלה:

מורה רוצה לצאת עם תלמידה משטח בית הספר לגינה צמודה לשיחה פרטית. **את מי צריך לעדכן, ממי צריך לקבל אשור?**

התשובה:

הנ"ל באישור מנהל בית הספר.

2.6. השארות תלמידים בביה"ס לאחר שעות הלימודים

2.6.1 השאלה:

מאיזה גיל מותר לאח/אחות להוציא ילד מגן עירייה הביתה?

התשובה: הנחיות חוזר מנכ"ל גני ילדים נובמבר 2016 :
ילד לא ילך לביתו בסיום יום הלימודים בלי ליווי של מבוגר מורשה מטעם ההורים או של ילד מעל גיל 10, כמפורט בנספח ד של סעיף 3.7-82 בחוזר הוראות הקבע עד/12(א), "שעות הפעילות במוסדות החינוך הרשמי של מדינת ישראל". עם זאת, משרד החינוך ממליץ כי ליווי הילד אל הגן ובחזרה יתבצע על ידי אדם מעל גיל 12.

2.7. סטודנט להוראה אישור העדר עבירות מין

2.7.1 השאלה:

האם סטודנט שאני מדריך אותו צריך להמציא את טופס עברות מין.

התשובה: סטודנט העובד בבית ספר עם תלמידים צריך אישור עבירות מין מהמשטרה כמו כל עובד הוראה.

2.8. נתינת אקמול תלמיד

2.8.1 השאלה:

האם ובאלו תנאים רשאי בית הספר לתת אקמול לתלמיד בשעות הלימודים?

התשובה: רשאי לתת אקמול כל מורה ורק לאחר אישור הורים.

2.9. תשלום על נזק שתלמיד גרם

1.9.1 השאלה:

האם, ואם כן מי חייב לשאת בנזק לרכוש פרטי של תלמיד שנגרם ע״י תלמיד אחר
המקרה: תלמיד שבר משקפיים לתלמיד אחר במהלך מריבה ביניהם

התשובה: מנהל בית הספר צריך לטפל בנושא ולסכם זאת עם ההורים.

2.10. הוצאת תלמיד משיעור

2.10.1 השאלה:

האם מותר להוציא תלמיד מהכיתה בשעת השיעור כעונש? ובאיזה חוזר מנכ״ל הדבר רשום?

התשובה: זה עניין חינוכי ולכן יש לבדוק מול מנהלת בית הספר לגבי מדיניותה בנושא.

2.11. קורס קב״טים

2.11.1 השאלה:

קבלתי עכשיו את התפקיד ועלי לעשות את הקורס קב״טים.
היכן ניתן לעשות את הקורס ודרך התקשרות.
אשמח לעזרה.

התשובה: בהצלחה בתפקיד.

עליך לפנות לקב״ט המחוזי בהתאם למחוז שבו את עובדת, ולקבל ממנו את כל הפרטים בנושא, ולפעול בהתאם להנחיותיו בכל הקשור להכשרתך.

2.12. שחרור אחרי מבחנים

2.12.1 השאלה:

האם מותר לשחרר תלמידים אחרי מבחן לפעילות חצר או הביתה ובאילו תנאים

התשובה: הכל בתיאום ואישור מנהלת בית הספר (שעושה זאת בתיאום עם ההורים), היא הסמכות ולה האחריות.

2.13. שחרור תלמיד

2.13.1 השאלה:

האם מותר לתלמיד להשתחרר באמצע יום לימודים על מנת לקנות אוכל במכולת? כמובן באישור ההורים.

התשובה: הכל בתיאום ואישור מנהלת בית הספר.

2.14. תלמיד שמדליק אש בבית הספר

2.14.1 השאלה:

אני רכז הבטיחות של בית הספר, לפני יומיים ארבעה תלמידים שיחקו בחצר עם מצית שאחד מהם הביא מהבית, הם הדליקו ניירות בפינה נסתרת ולאחד מהם ניפער חור בסוודר מגיץ שעף עליו. ברצוני לשאול מה דרך הפעולה הנכונה שיש לנקוט ? האם לערב את המשטרה? קצינת נוער? האם יש סעיף בחוזר מנכל שמתייחס לסוגיה הזאת? אני חייב לציין שהתלמידים הושעו מבית הספר. אשמח לעזרתך ולתשובתך כי אנו אובדי עצות.

התשובה: המקרה שאתה מתאר הוא מעשה קונדס שבנס הסתיים בחור שנפער בסוודר. נושאים אלו הקשורים בהתנהגות של תלמידים זהו "לחם חוקם" של המורים המחנכים ומנהלת בית הספר. אני מניח כי מנהלת בית הספר שקלה בכובד ראש מקצועי כיצד להגיב ופעלה בהתאם. כל אירוע צריך להישקל להילמד על ידי צוות המורים והמחנכים והם ורק הם יכולים לקבוע ולהחליט על מהלך הפעולה הרצוי שהוא כיוון חינוכי, מלמד ומעצב את התנהגותו של התלמיד. זו אחריותם וסמכותם של המורים והנהלת בית הספר, אין כאן עניין של נהלי בטיחות, שהרי דבר ידוע וברור שאסור לתלמידים לשחק באש כך סתם.

2.15. יציאת תלמידים מביה"ס בסיום יום לימודים

2.15.1 השאלה:

אנו ביה"ס יסודי, המוסע ומוזן ממושבים בסביבה.
לעיתים יש בקשת הורים עם אישור כתוב לתת לילד לצאת בסיום יום הלימודים לחבר, או לבריכה הצמודה לביה"ס. מפאת גילם הצעיר מה הנוהל מה מותר ומה מאפשר החוק בנדון.
נתקלנו בקייטנה בעניין שאמא שלחה מכתב החתום על ידיה שמאשרת לילד (בן 8) כי בסיום היום יצא לבד לבריכה. מתוך בירור הסתבר שלא מחכה לו שם מבוגר. האם למרות שיש מכתב לילד המאשר עי הוריו יציאה עלי לאסור יציאתו? אסרתי! מאחר ונראה לי לא לעניין שילד בן 8 מחכה בבריכה עד שעה שאביו מגיע . ורציתי לדעת מה החוק אומר בנדון. תודה

התשובה:

מנהלת בית ספר אחראית על תלמיד בהיותו בבית ספר.

במידה והוא רוצה לצאת בשעות התלמידים, היא מסכמת ומאשר מול הוריו מי בא לקחת אותו ואיך הוא יוצא מבית ספר שלא בסיום הלימודים.

הנושא באחריות המנהלת והיא קובעת איך לבצע זאת.

היא יכולה להתייעץ עם המפקחת שלה או עם מנהלת אגף החינוך במידה ויש לה התלבטויות.

2.16. חידוש אישור העסקת עובדים

2.16.1 השאלה:

האם צריך לחדש את אישור העסקת עובדים שמורה מציג לבית הספר מהמשטרה. ואם כן מהם המועדים לחידוש.

התשובה: מורה בישראל צריך להיות רשום במערכות של משרד החינוך. הוא לא רשום בבית ספר, אלא במערכות של אגף כוח אדם בהוראה. ברגע שהוא נרשם במערכות אלו, הוא נבדק על ידי גורמי המשרד בהיבט של אישור משטרה על עבירות מין. לכן המנהל וגם כל מורה צריכים לוודא שהשם שלך כמורה מופיע במערכות המשרד כפי שהסברתי.

2.17. שחרור כיתה הביתה

2.17.1 השאלה:

האם ניתן לשחרר כתה הביתה לפני שעת סיום במערכת, ללא הודעה מוקדמות?

התשובה: על שאלה זו צריכה לענות מנהלת בית הספר. בדיוק לשם זה מינו אותה, ובדיוק זו אחריותה הישירה. ולכן עליך להפנות את השאלה הזו למנהלת בית הספר שלך. היא ודאי תוכל להשיב לך.

2.18. יציאת תלמיד מבית הספר

2.18.1 השאלה:

הורה ששלח עם התלמיד (כיתה ז') בקשה לשחרור לפני תום הלימודים והוא מאשר את יציאתו העצמאית לצורך מסוים. האם בקשה חתומה של ההורה מספיקה כדי לשחררו? האם יש חובה שההורה יבוא לאספו? האם הדבר תלוי בשעת היציאה המבוקשת? כמו כן, מה לגבי תלמיד שחש לא בטוב מהלך הלימודים וההורה מאשר טלפונית את חזרתו העצמאית הביתה?

התשובה: הכל בהתאם להחלטת ההורה יחד עם מנהלת בית הספר.
ילד בן 13 הוא ילד בוגר, (הנה אנו אומרים לאחר שהגיע למצוות- "ברוך שפטרנו מזה...") אבל כמובן תלוי בנסיבות ובאופיו של התלמיד והחלטתם של ההורים יחד עם החלטת מנהלת בית הספר.

2.19. שעות מאבטח

2.19.1 השאלה:

עכשיו המועצה הודיעה לי שהם מקצצים את שעות המאבטח ומעכשיו יהיה לי מאבטח רק עד השעה שתיים. האם בית הספר יכול להישאר פתוח גם ללא מאבטח חמוש בשעות אלה?

התשובה: עליך לפנות לקב"ט מוסדות חינוך במועצה או ברשות המקומית, זה תפקידו זו אחריותו, הוא האיש שמטפל בכל הקשור לאבטחת מוסדות חינוך - קב"ט מוסדות חינוך ברשות.

2.20. הוצאת תלמיד מחוץ לכתה

2.20.1 השאלה:

האם מותר להוציא תלמיד מפריע החוצה? מותר להוציא תלמיד לחצר לבד?

התשובה: הכל בהאם למדיניות מנהלת בית הספר. זה בדיוק תפקידה של המנהלת להחליט על מדיניות.
ואם אינה בטוחה בעצמה, עליה לפנות למפקחת שלה מטעם משרד החינוך.

2.21. יציאת תלמידים מבית הספר

2.21.1 השאלה:

רציתי לשאול לגבי יציאת תלמידים לביתם בזמן הלימוד מסיבה שלא מרגישים טוב, או כל סיבה חשובה אחרת, האם יש אפשרות לשחרר בלי שהורים לוקחים, יש הגבלה בגיל, עד שעה מסוימת?

התשובה: הכל באישור ותיאום מנהלת בית הספר וההורים. הם יודעים בדיוק מה אפשר ומה ומותר.

2.22. הישארות תלמידים בתום יום הלימודים

2.22.1 השאלה:

האם יש נוהל או הנחייה לגבי הישארות תלמידים בבית הספר בתום יום הלימודים שמחכים לאחיהם? מי אחראי עליהם?

התשובה: השארת התלמיד בשטח בית הספר מחייבת תיאום של ההורים עם הנהלת בית הספר. אם בית הספר נסגר, האחריות היא על ההורים בלבד.

2.23. מורה כמע"ר

2.23.2 השאלה:

האם מורה מן המנין יכול להצטרף כמע"ר בטיול וגם לקבל תשלום נוסף על היותו מע"ר ? והאם מורה המצטרף כמע"ר מבוטח על זה?

התשובה: מורה העומד בדרישות ושמירה על כשירות כמגיש עזרה ראשונה יכול ללוות טיול כמע"ר.
מורה מבוטח על ידי מערכת החינוך ואין צורך בביטוח נוסף.

2.24. מיחם ומיקרוגל

2.24.1 השאלה:

לתלמידי בית ספר תיכון בכיתות י'-י"ב - בדגש על תיכון: האם ניתן להעמיד פינה בכיתה מסוימת ששם יעמוד מיחם עם מים חמים ו/או מיקרוגל על מנת שתלמידים יוכלו להכין תה ולחמם אוכל? לא מצאתי חוזרי מנכ"ל בנושא. אשמח להפניה לראות את הוראות החוק .

התשובה: אין הנחיות בחוזר. צריך לתאם זאת עם מנהלת בית הספר ולקבל את הנחיותיה בנושא. באופן כללי ילדי תיכון אפשרי.

2.25. ממונה בטיחות מוסדות חינוך

2.25.1 השאלה:

איך מגיעים להיות ממונה בטיחות מוסדות חינוך או ממונה במשרד החינוך? מטעם משרד העבודה

התשובה: קיים קורס "עורכי מבדק בטיחות מוסדות חינוך" במכון התקנים הישראלי. לאחר שעברת את הקורס, אתה מוסמך לבדוק ולאשר מוסד חינוכי בישראל. תנאי הסף לקורס רשומים בקבלה לקורס. לאחר שהוסמכת בקורס של מכון התקנים, אתה אדם שיש לו סמכות לבדוק ולאשר מוסד חינוכי בהיבט הבטיחותי. רשויות, בעלויות זקוקות לעורכי מבדקים כדי לבדוק מוסד חינוכי אחת לשנה. עליך לפנות אליהם. משרד החינוך מעסיק מספר מועט של יועצים אשר עובדים בחברה שזכתה במכרז כך שנושא זה לא רלוונטי לך.

2.26. אחריות העיריה לעניין סקרים ובדיקות בטיחות

2.26.1 השאלה:

מה אחריות הרשות ומימוש אחריותה של עירייה לעניין סקרים ובדיקות בטיחות?

התשובה: לעניין "הסיכונים מסכני החיים" בכל מוסדות החינוך בעיר. נושא בקרת הבטיחות במוסדות החינוך בעירייה, מנוהל על ידי אגף הביטחון והבטיחות. מדובר באנשי מקצוע מהטובים בעלי ידע והכשרה עמוקים וממושכים ואנשים בעלי תפיסת אחריות מגובשת וברורה לגבי בטיחות הילדים. נושא קדימויות הוא נושא מקצועי שאמונים עליו אנשי מקצוע. העיריה מבצעת מידי שנה סקר בטיחות יסודי ורציני שמתחיל הרבה לפני אפריל וזאת כדי להיות מוכנים עם תכנית עבודה ותקציב לקראת הקיץ ולסיים את העבודות בזמן ולא על חשבון קייטנות ופעילויות קיץ אחרות. חודש אפריל הוא המינימום הנדרש.

פרסום הדוחות הוא דבר לשיקול הרשות המקומית ומשרד החינוך לא מתערב בעניין זה. דוח מקצועי הוא עניין לאנשי מקצוע ופרסומו בציבור עלול לבלבל ואנשים שאינם בקיאים ומבינים בתחום הבטיחות המקצועי ויכולים לפרש זאת לכל מיני כיוונים, כמו למשל ליצור פאניקה שאינה במקומה, או לראות קטסטרופה שאינה קיימת כל וכדומה. כמו שרופא אינו נותן חוות דעת ומוציא לציבור הרחב, כך גם איש בטיחות מקצועי ברשות שמוציא חוות דעת אינו מפיץ זאת לציבור הרחב. מה גם שמבחינה משפטית הדבר עלול לשמש ככלי כנגדו והדבר מאוד בעייתי.

לסיכום אומר את הדברים הבאים, משרד החינוך מחייב את הרשויות להכין את בתי הספר והגנים לקראת פתיחת שנת הלימודים. אין זה אומר כי בכל מוסדות אלו לא יהיו ליקויים כלל, אלא, ליקויים מסכני חיים כמו למשל: חוט חשמל גלוי, בור פתוח בחצר, ברזל חשוף שיכול לפגוע בילד, דלת ללא הגנה מפני מעיכת אצבעות, כל אלו הם דוגמאות למפגעים הדרושים טיפול לקראת פתיחת שנת הלימודים ובכלל גם במהלך השנה. המשרד נמצא בקשר יומיומי עם אנשי הביטחון והבטיחות, מבצע הכשרות, השתלמויות, ימי עיון, עדכונים וחוזרים ודפי מידע, ועלוני מידע בכל דרכי הידע האפשריים ולכן נושא מקצועי זה הוא נחלתם של העוסקים בכך ועליהם צריך לסמוך. במידה וישנם שאלות, עליך להשכיל ליצור דו שיח ודיון פורה הבנוי על אמון עם אותם אנשי ביטחון ובטיחות כדי להסדיר נושאים אלו ביחד.

אחריות הרשות לכל נושא הבטיחות החצרות, המתקנים, התשתיות, המערכות, האחריות שלה היא מוחלטת. העיריה פועלת כרשות אחראית שלוקחת את האחריות בידיה ומיישמת אותה כהלכה.

2.27. עבודות גינון של תלמידים

2.27.1 השאלה:

האם מותר לתת לתלמידים לבצע עבודות גינון קלות כחלק מלמידה וטיפול בפנימייה? יש לציין שלא מדובר על עבודות בצורה מקצועית עם צוות מוסמך אלא דברים קלים ועבודה עם כלים כמו מגרפה ואת חפירה.

התשובה: בהחלט כן, ראוי ומחנך לבטיחות ולעבודה. גם מטרה חינוכית וגם בטיחות בצידה.

3. נושא 3: מבנה, בינוי ואלמנטים

3.1. תקרות תותבות (הנמכת תקרה)

3.1.1 השאלה:

האם עלי לדרוש אישור על תקינות התקרה בכל מצב? **או רק כאשר אני רואה תקלה (בטן, או ליקויים אחרים)?**

התשובה: יש לדרוש אישור תקינות במידה וישנה תקרה תותבת וללא כל קשר למצבה בעת ביצוע המבדק. באם בעת ביצוע מבדק יש תקלה (בטן, תזוזת אלמנטים וכו') יש לדרוש אישור קונסטרוקטור על תקינות התקרה בנוסף להשלמות ותיקונים נדרשים.

מקורות: דרישות אישורים

3.1.2 השאלה:

אחת לכמה זמן עלי לדרוש אישור תקינות?

התשובה: האישור לתקרה תותבת ניתן בהקמה ואחת ל- 5 שנים.

מקורות: דרישות אישורים

3.1.3 השאלה:

האם לא מספיק אישור מכון התקנים בעת ההקמה?

התשובה: אישור מכון התקנים בעת ההקמה טוב ל- 5 שנים. לאחר מכן יש לבצע בדיקה נוספת.

מקורות: אישור מכון התקנים בעת הקמה- דרישת תקן.

אישור מכון התקנים אחת ל-5 שנים- דרישת משרד החינוך.

3.2. וילונות

3.2.1 השאלה:

האם תוכל לפרט את ההנחיות לגבי סוג הבד של הווילונות בכיתת לימוד?

התשובה: הווילונות בכיתות צריכים להיות מבד מעכב בערה, בהתאם לתקנים לבדים. מיקום הווילונות צריך להיות בתשומת לב לכך שאינם בקרבת תנורים עם חום וחוטי להט חשופים שיכולים לסכן את הבד.

מקורות: חוזר מנכ"ל

3.3. מזגנים תלויים

3.3.1 השאלה:

היכן ניתן למצוא את הדרישה בנוגע לבדיקת מזגנים תלויים?

התשובה:

ברשימות הבקרה - ריכוז בדיקות בטיחות במוסדות חינוך מופיע: *מנשאים תלויים למזגנים-*

- *בהקמה ואחת לחמש שנים.*
- *לפי הצורך (שקיעות, קורוזיה, סדקים, ריקבון)*
- ע"י מהנדס \ הנדסאי מבנים

מקורות: רשימת הבקרה

3.4. מערכות חימום מים

3.4.1 השאלה:

האם ישנה אפשרות להתקין מערכת של חימום מים מסוג "אטמור" מעל ברז בגן ילדים ?

התשובה: אכן כן מותר להתקין מערכת מסוג "אטמור" בגן ילדים, בתנאי שהיא מותקנת בהתאם להנחיות היצרן ועל ידי איש מוסמך.

3.5. מצלמות בביה"ס

3.5.1 השאלה:

בבית הספר שיש בו מצלמות, האם צריך לשים שלט המציין כי המקום מצולם?

התשובה: אני מציין את הסעיף המפרט את סוג השילוט והפירוט בו כפי שמוגדר בחוזר מנכ"ל העוסק במצלמות במוסד החינוכי:

1. יידוע קהילת המוסד החינוכי והמבקרים בו על ההחלטה להציב מצלמות

5.1 הוחלט על הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר, תימסר על כך הודעה לציבור ההורים והתלמידים. ההודעה תפרט את האזורים שבהם יופעלו המצלמות.

5.2 בבית הספר יותקנו מודעות ברורות, המלמדות שמותקנות בו מצלמות ומתבצע בו צילום בדרך הזו:

5.2.1 בכניסה לבית הספר יוצב שלט המתריע כי מתחם בית הספר מצולם.

5.2.2 שלט המתריע על קיומה של מצלמה וכי המקום מצולם יוצב בסמוך למקום שבו המצלמה מותקנת או במקומות בולטים באזור המצולם.

5.2.3 השלט יכלול את הפרטים האלה:

- ציור של מצלמה או של סמל גרפי מקובל אחר המעביר את המסר שהאתר מצולם
- תיאור תמציתי של מטרת הצבתה של המצלמה, כמו הגברת המוגנות, שמירת הרכוש או הגברת הביטחון
- פרטי ההתקשרות למענה על שאלות בנוגע לשימוש במצלמות

5.2.4 ההוראה ב-5.2.2 לא תחול לגבי התקנת מצלמות לצורכי ביטחון.

5.2.5 אין חובה לפרסם את המקומות שבהם הותקנו מצלמות לצורך שמירה על הרכוש או על הביטחון.

מקורות: קישור ***חוזר מנכל המסדיר את תהליך ההתקנה והשימוש במצלמות במוסדות חינוך***

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Applications/Mankal/EtsMedorim/3/3-7/HoraotKeva/K-2015-9-1-3-7-85.htm

3.6. דלתות בביה"ס

3.6.1 השאלה:

האם בדלת רגילה בתא שירותים יש צורך באלמנט האטה או מונע טריקה? אני מדגיש מדובר בדלת רגילה לא דלת קלה ויש לה מגן אצבעות

התשובה: מגן אצבעות לא מונע טריקת דלת שיכולה להיות מסוכנת מאוד, לכן התשובה היא כן, ניתן לקבוע גלגלון האטה או מחזיר הידראולי להאטה.

3.7. קיבוע לקיר

3.7.1 שאלה:

בחוזר מנכל משרד החינוך מבוקש לקבע ארונות וכוננויות בגן ילדים האם צריך גם לקבע לקיר שידות עד גובה כ - 110 ס"מ

התשובה: כל אלמנט שיש סכנה שייפול ויתמוטט יש לקבע אותו . יש להפעיל שיקול דעת ולהסתמך על השכל הישר והמקצועיות כדי שתוכל להעריך מצבים אלו בריהוט שנמצא בגן.

3.8. חריץ נגישות / בטיחות למניעת החלקה

3.8.1 השאלה:

אני כרגע לפני הזמנת מדרגות פנים למעון יום בין 4 קומות . המדרגות הם פנימים במבנה האם אפשר להמליץ לי איזה סוג חריץ / פס סיתות עדיף להזמין במדרגה מה הכי טוב ? משהו שאח"כ לא ידרשו ממני להתקין גם מדבקה למניעת החלקה ..

התשובה: עליך להתייעץ עם יועץ עורך מבדקי בטיחות מוסדות חינוך. או מהנדס העיר שיסייע לך.

3.9. גדר איסקוריט

3.9.1 שאלה:

האם יש בעיה לגדר את חצר בית הספר בגדר איסקוריט, ואם כן, אם נעשה את הגדר מבחוץ (קיימת גדר רשת שהתמלאה בפרצות, הכוונה לעשות גדר איסקוריט מהצד החיצוני שלה). האם זה תקני.

התשובה: גדר איסקוריט לא נועדה לגידור מוסדות חינוך. גדר מסוג זה נועדה לתחם ולבודד אזורי בנייה ושיפוצים. חל איסור להתקין גדר מסוג כזה במוסד חינוך גן ילדים או בית ספר.

3.10. מיקום המזגן בתוך כיתת לימוד

3.10.1 שאלה:

האם מותר להתקין מזגן מאחורי התלמידים?
האם יש הנחיות בעניין למיקום המזגן בתוך כיתת לימוד?

התשובה:. מזגן צריך לאפשר לימוד ולא להפריע.
צריך לחשוב על המקום הבטוח ביותר, ועל המיקום שלא יעשה רעש ולא יפריע.
לשם כך ישנם טכנאים מומחים שאתם צריך להתייעץ ולקבל החלטה בנושא.

3.11. סולם טיפוס לגג מבנה בית הספר

3.11.1 שאלה:

בבי"ס ישנו מבנה בן קומה אחת, כיתות א' (מבנה צפוני),במבנה אין סולם טיפוס לגג.
ברצוני לקבל חוות דעת למי פונים ,מהן ההוראות להתקנת סולם זה ומהם הקריטריונים בנושא , אשמח אם תפנה אותי לחוזר כתוב או לגוף מוסמך

התשובה:. לגג לא עולים כך סתם, צריכה להיות סיבה מאוד רצינית לעלות לגל. כל עבודה בגובה מחייבת הדרכה מסודרת על ידי הגוף המעסיק. אין לעלות לגג כך סתם. אם אתה עובד רשות מקומית או בעלות, עליך לדאוג שהמעסיק שלך ידאג לבנות סולם מתאים ובטוח ויכשיר אותך לעבוד בגובה ועל גג.

3.12. סככות צל

3.12.1 שאלה:

האם עמודי סככות הצל בחצרות גני הילדים חייבים להיות בעלי חיפוי בטיחותי? לגבי כיסוי בטיחותי לעמודי הסככות בחצרות בכדי למנוע פגיעה בילדים במידה ויתקלו בעמוד בעת משחק בחצר. יש דרישה מחייבת לכיסוי בטיחותי לעמודי סככות?

התשובה:. נקודות התורפה בעמודים לסככה הם נקודות החיבור לקרקע והעגינה והחוזק במצבי מזג אויר קיצון, אני מדגיש כי סככה צריכה להיות מתוכננת על ידי מהנדס והחומרים צריכים להיות מוגנים ככל האפשר נגד קורוזיה. אין שום דרישה לכיסוי ומיגון עמודי סככה, מי שהמציא את זה הם עורכי מבדקי הבטיחות של משרד הכלכלה שהחליטו כי במעון נדרש להתקין מיגון לעמודי סככה מחר יכולים לבקש למגן גם את הגדר ההיקפית, גדר הפרדה ,מתקני חצר אין גבול לדרישות בכל מקרה אתה בתור ממונה בטיחות/עורך מבדקי מוסדות חינוך יכול לבצע סקר סיכונים ולבחון האם קיימת בעיה ובהתאם להחליט . מתוך נסיון, במהלך ההפסקה התלמידים משחקים יחד וחלק מהן רץ, תוך כדי ריצה הם עלולים להיתקל בעמוד של הסככה ולהיפגע, אני ממליץ על התקנת בידוד (בעובי של לפחות 2 ס"מ) על העוגן של הסככה, ובכך למנוע פגיעה או פציעה.

3.13. מערכת כריזה

3.13.1 שאלה:

האם מערכת כריזה לביה"ס צריכה לעמוד בתקן מסויים? יש דרישות מסויימות חוץ מזה שהכריזה תשמע בכל החצרות, הכיתות וכיתות הספח?

התשובה: אין לנו הגדרות בנושא זה. חשוב שהשימוש בכריזה יהיה באופן נכון, ואיכותי.
פרסמנו בשנים האחרונות הנחיות בנושא שימוש במערכות כריזה לאור שימוש מופרז בעוצמות שעלולות לגרום נזקים לתלמידים.

3.14. משאבת מים טבולה

3.14.1 שאלה:

בבית הספר בונים מזרקה ולפי המתוכנן צריך להתקין משאבת מים חשמלית (המנוע והמשאבה יחידה אחת) הטבולה בתוך המים בברכה. השאלה: האם מותר להרכיב משאבות מים חשמליות טבולות במים בבית הספר?

התשובה: ישנן משאבות שפועלות ומיועדות לפעול במים אין שום בעיה בנושא.

3.15. כיסאות בגני ילדים

3.15.1 שאלה:

בכנס עורכי מבדי הבטיחות הייתה התייחסות מצידך לגבי מסעדי גב בכיסאות גני ילדים, תוכל בבקשה להגדיר שוב את הדרישה למרווחי הבטיחות ביחס לגובה הילדים \ גיל הילדים.

התשובה: ההנחיות הם בהתאם לתקן ישראלי לריהוט מוסדות חינוך - תקן 709 - חלק 1,2

תקן ישראלי ריהוט במוסדות חינוך 709 חלק 1 ספטמבר 2008 pdf.

תקן ישראלי ריהוט במוסדות חינוך 709 חלק 2 ספטמבר 2008 pdf.

3.16. שקעי חשמל / מפצלי חשמל

3.16.1 שאלה:

מה ההנחיות לגבי שקע חשמל בגן ילדים ואו בית ספר מה הגובה המינימלי שאפשר להתקין האם צריך להיות מוגן ? ומה בנוגע למפצלי חשמל שמניחים ליד מחשב או טלויזייה או אחר האם צריך לקבע האם צריך שהמפצל יהיה מוגן?

התשובה: בהתאם להנחיות המשרד תוכל לראות את התשובה לנושא מעגלים סופיים:

(1)תכנון והתקנה של מעגל סופי, בדיקתו והשגחה על התקנתו ייעשו אך ורק על ידי חשמלאי בעל רישיון מתאים.

(2)בתי-תקע לפי התקן הישראלי 32 ומפסקים ולחצנים לפי התקן הישראלי 33 יחוזקו לתיבות באמצעות שני ברגים לפחות, ולא באמצעות תפסנים .

(3)החתך המזערי של מוליכי נחושת במעגל סופי יהיה 1.5 ממ"ר.

(4)נקודות מאור ובתי-תקע יצוידו במוליך הארקה.

(5)הגובה המזערי של מפסק או בית-תקע במתקן יהיה 25 ס"מ מעל פני הרצפה.

(6)בחדרי גן ילדים המיועדים לילדים עד גיל חינוך חובה, יותקנו בתי-תקע בעלי תריסי הגנה מובנים (אינטגראליים) או בעלי מכסה.

(7)הגובה המזערי של בתי-תקע מוגנים יהיה מטר אחד לפחות מעל פני הרצפה.

(8)בתי-תקע בלתי מוגנים יותקנו בגובה מזערי של 1.8 מ' מעל פני הרצפה.

(9)ציוד חשמלי המותקן בחדר מקלחת יהיה בעל דרגת הגנה המתאימה לאזור בתוך חלל החדר. גופי התאורה יהיו מסוג "מוגן מים."

(10)אין להתקין גופי תאורה ובתי נורה ישירות על גבי חומרים דליקים.

(11)כל תנור חימום או מזגן אוויר יוזן ממעגל נפרד בלוח החשמל.

(12)מכשירים לחימום ולקירור של מים יהיו יציבים ומקובעים. הם יצוידו במפסק המאפשר נעילה במצב מופסק כדי למנוע הפעלה על ידי התלמידים.

(13)עוצמת האור שתימדד על שולחן תלמיד בכיתה תהיה בהתאם לנדרש בתקן הישראלי 8995.
לגבי מפצל, אסור שיהיה גלוי, אלא מוגן או מכוסה כנדרש.

3.17. סורג נפתח לפתח מילוט בחלון כיתה

3.17.1 שאלה:

האם בתי ספר בהם התוקנו סורגים בחלונות הכיתות בקומות העליונות, עדיין קיימת הדרישה ליצירה של סורג נפתח עבור פתח מילוט נוסף לכיתות ? **אין דרך להימלט באמת דרך פתח זה מקומה עליונה. אין סולם. ובמקרה של חילוץ ע"י כב"א אז הם בכל מקרה פורצים את הסורג במהירות.**

התשובה: בכיתה שיש לה סורגים חייב להיות חלון מילוט בהתאם לחוק ולתקן ולהנחיות המשרד. למרות זאת, במידת הצורך, אין בעיה לשירותי הכבאות להגיע מבחוץ למבנה עם סורגים ולפרוץ את הסורג, זה לוקח בדיוק דקה וחצי והכבאי מעיף את הסורג במספרי חילוץ טובים ונכנס פנימה במידת הצורך.

3.18. מצלמה בבית הספר

3.18.1 שאלה:

בבית הספר שיש בו מצלמות האם צריך לשים שלט המקום מצולם?

התשובה: מצרף לך את הנחיות חוזר מנכל בנושא התקנת מצלמות,

מצלמות במוסדות חינוך מאי 2015 docx.

חוזר מנכל חדש משהח - מסדיר הליך התקנה ושימוש במצלמות במוסח pdf.

3.19. מרחק עגורן מחצר גני ילדים

3.19.1 השאלה:

מה הוא המרחק המינימלי למיקום עגורן צריח בסמיכות לחצר גן ילדים? בחוזר לא ראיתי מרחק מדוייק

התשובה: ככלל ישנם עשרות אתרים בארץ שבהם ישנם עגורנים בסמוך למוסדות חינוך. אין בזה מניעה, אך ישנם הנחיות מקצועיות המחייבות הן של מנהל הבטיחות במשרד העבודה והן של משרד החינוך בנושא זה. בהמשך לשאלתך, אין הגדרת מרחק של עגורן צריך, אך ישנם הגבלות תנועה ואישורים מחייבים אחרים המבטיחים את בטיחות העגורן והציבור.
מצרף לך מסמך שמפרט את הנושאים הללו. ראה סעיף י' ונספח.

עבודות בניה ושיפוצים במהלך לימודים במוסד חינוך מאי 2017 pdf.

3.20. תעלות לכבלי חיבור חשמל

3.20.1 השאלה:

האם חובה שכבלי החיבור החשמל למתקנים כמו מאוורר , תנור חימום , מקרר , טלוויזיה ומתקני שתייה חייבים להיות בתוך תעלות מתאימות קבועות ?!! אם כן הדבר יוצר הגבלה משמעותית במיקום המתקנים האלו

התשובה: להלן ההנחיות מתוך חוזר סידורי בטיחות:

מובילים והתיול שבהם

(1)מוביל שאינו עמיד בפני פגיעות מכאניות יוגן כראוי בכל מקום שבו קיימת סכנה של פגיעה כאמור.

(2)אסור שמערכת צינורות מתכת המשמשת מוביל תשמש מוליך הארקה .

(3)אבזרים כגון מפסקים, בתי-תקע, מבטחים ואמצעים לפיקוד ולבקרה יותקנו מחוץ לתעלה או בתוכה באופן שתהיה אפשרות לתפעל אותם בלא צורך בהסרת מכסה התעלה.

(4)מובילים המותקנים במקומות שיש בסביבתם חומרים דליקים יהיו מסוג "כבה מאליו". הצבע של מוביל "כבה מאליו" יהיה צינור בצבע ירוק.

מכאן שאתה מבין כי במקומות שבהם יש צורך שיש סכנה תנור חימום, מקרר, טלוויזיה כבל ההזנה אינו חייב להיות בתוך תעלה, ובתנאי שאינו על הארץ ויכול להוות מכשול עבור הילדים והמבוגרים.

4. נושא 4: חצר, מתקני משחק ומתקני ספורט

4.1. ארגז חול

4.1.1 השאלה:

האם קיימת סתירה בין הנחיות משרד החינוך והנחיות משרד הבריאות בנוגע לארגז חול?

התשובה: במידה ויש סתירה בין הוראות חוזר מנכ"ל לבין הוראות המשרדים האחרים, יש תחילה לבדוק באם החוזר בידייך הוא העדכני ביותר. במידה ועדיין יש סתירה, אנו מבקשים להציף נושא זה מול משרד החינוך. במידה ואכן נמצאת סתירה, באחריות משרד החינוך לפתור סוגיה זו ולעדכן.

1. ראשית אנו מבקשים להבחין בין החול שבארגז החול, לבין החול שנמצא כמצע בחצר כולה ומתחת למתקנים.
2. הבעלות תדאג שארגז החול ימולא לכדי שני שלישים מבית קיבולו. סוג המילוי יהיה חול נקי. יש לנקות את החול פעמיים בשנה לפחות. רצוי להתקין סככת צל מעל לארגז החול.
3. בתחילת כל יום לימודים יש לגרף את החול שבארגז ע"י מבוגר ולאחסן את המגרפה במקום בטוח, ויש לסלק מארגז החול את הלכלוך ואת החפצים הזרים. יש להקפיד במיוחד על סילוק חפצים חדים. בסיום יום הפעילות יש לכסות את ארגז החול בכיסוי מאוורר. אם אין משתמשים בארגז החול במהלך היום, יש להקפיד לכסותו. כוונת הנחייה זו היא שהארגז יגורף ע"י צוות הגן בתחילת היום, ובסיום יום הלימודים יכוסה. כלומר, החול צריך להישמר נקי ומכוסה למניעת חשיפה לבעלי חיים ומזיקים.
4. בנוסף לזה, במידה ויש צורך, הבעלות תנקה (ולא תחליף) פעמיים בשנה את החול, על ידי סינון או ניקוי יסודי אחר.
5. בדיון שהתקיים עם המפקח על בריאות הסביבה במשרד הבריאות (זאב פיש), סוכם כי הנחיות משרד החינוך מקובלות על המחלקה לבריאות הסביבה במשרד הבריאות ואין צורך בהחלפה של החול בארגז החול פעמיים בשנה. אין צורך, ואין גם אפשרות מעשית לביצוע הנחייה זו.
6. בימים אלו פועל צוות משותף של משרד הבריאות (המפקח על בריאות הסביבה), ומשרד החינוך (המפקחת על תחום הבריאות, מנהל הפיתוח, אגף הביטחון והבטיחות), המגבש הנחיות ומדיניות משותפת בכל הקשור למצע חול בחצרות הגנים. לכשתסתיים עבודת הצוות המשותף, יופצו ההנחיות המתואמות לרשויות המקומיות ולנציגי משרד הבריאות ומשרד החינוך במחוזות.
7. ההנחיות לגבי המצעים בחצר שסוכמו עד עכשיו:

א. מצעים: במצעי החצר יהיה שימוש בלפחות שניים מחומרי הכיסוי הבאים: דשא, גבעת טיפוס עם אדמת חמרה, מרחבי משחק עם חול, שטח מרוצף, סוגי אדמה, אבני דריכה, חלוקי נחל, שבבי עץ, ריצופים למיניהם, פסיפס וכו'. באזור מתקני המשחק ניתן להשתמש בגומי או בדשא סינטטי ובתנאי שהם תחת הצללה. החצר תהיה נגישה, אך תאפשר מגוון סוגי מדרך להעשרת התחושה אצל הילד. דפנות ארגז החול, באם קיימות, יהיו מוחלקות או עם פאזה.

ב. במידה וניתן, יש לשלב בצד חצר הגן גינות ירק, תבלינים, גינת פרפרים וכו'

ג. כדאי לתכנן חצר שלא כולה שטוחה ותכיל אלמנטים נופיים, למשל גבעות.

ד. כדאי לשלב אלמנטים טבעיים כגון בולי עץ לישיבה ומשחק.

ה. בדפנות הארגז יש להתקין אמצעים לחיבור כיסוי לארגז (ברזנט או פלסטיק) בתום יום העבודה

ו. גובה ההצללה של סככות או פרגולות יהיה לפחות 2.50 מ'. מיקומן וצורתן לא יאפשרו טיפוס.

4.2. גדר המוסד

4.2.1 השאלה:

בגנים עם חצר פעילה, יש לעיתים מצב שבו פני הקרקע גליים ונוצרת בעיה עם גובה הגדר מכיוון המוסד החוצה. מה גובה הגדר המינימלי הנדרש מכיוון חוץ למוסד ומה הגובה המינימלי מכיוון פנים המוסד?

התשובה: על פי דרישת משטרת ישראל, גובה הגדר מבחוץ לא יפחת מגובה של 2 מטר וללא אפשרות טיפוס עליה. מכיוון החצר גובה הגדר לא יפחת מ-1.5 מטר וללא אפשרות טיפוס עליה.

4.3. משחקי חצר של תלמידים

4.3.1 השאלה:

תלמידים שואלים אם מותר לשחק עם משחק קפיץ קפוץ בבית הספר?

התשובה:

אין מניעה לאפשר לתלמידים. יש לקבוע הנחיות בטיחות ופיקוח עליהם.

4.4. תחליפי חול בגני ילדים

4.4.1 השאלה:

לפי חוזר מנכ"ל 5.1-52 סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך סעיף 10.4 כתוב כי "מותר להשתמש בגומי או בדשא סינתטי, בתנאי שהם תחת הצללה." האם זה אומר שדרושה 100% הצללה או רק חלקי?

התשובה: חומרים סינתטיים כגון גומי ודשא סינתטי, עלולים לפלוט ריחות בחום גבוה (30-40 מעלות). ריחות אלה הם קשים ואינם מומלצים לילד. לכן יש לדאוג להצללה מתאימה מעל משטחים אלו כדי להוריד את הטמפרטורה לנמוכה ביותר.

4.5. התקנת דשא סינתטי

4.5.1 השאלה:

האם ישנה אפשרות להתקין דשא סינתטי מתחת למתקני חצר, כאשר מתחת לדשא קיים חול ים? או שיש הנחיות מיוחדות בנושא בכל מה שנוגע לאישור מתקני חצר?

התשובה: בהחלט כן. בעקרון המצע צריך להיות בהתאם לתקן. דשא סינטטי היושב על חול, הוא מצע טוב. למרות שחול הוא הטוב ביותר.

4.6. מתקני משחקים

4.6.1 השאלה:

לגבי מתקני משחקים, ראיתי ברשימה מנחה לעריכת מבדק שברשימת האישורים הנדרשים לא כתובה התדירות להמצאת אישור למתקני משחקים לפי תקן 1498. כמה שאלות:

1. אפשרי להמציא אישור רק ממכון התקנים או גם ממעבדה מאושרת כגון גבי שואף?

2.האם בטלה הדרישה לבדיקה חודשית ויזואלית של מתקני המשחקים?

3.מה לגבי בדיקה שנתית ותלת שנתית ומי הבודק המוסמך לכל בדיקה?

נודה לכם על מתן הנחיות ברורות ומה השתנה מהרשימה מדצמבר 2012?

התשובה:

1. מעבדה מאושרת או בודק מוסמך למתקני משחק תקן 1498. אם לגבי שואף יש את ההסמכה לכך, הוא רשאי לבדוק ולאשר.

2. בדיקה חודשית צריכה להתבצע על ידי הבעלות או הרשות המקומית באמצעות איש אחזקה. הבדיקה החודשית לא בוטלה, אלא מתבצעת על ידי איש תחזוקה של הרשות. מומלץ שיעבור הכשרה לבדיקה חודשית במכון התקנים.

3. בדיקה שנתית יבדוק אדם שהוסמך לבדוק בדיקת מתקני משחק תקן 1498. אין בדיקה תלת שנתית.

4. יש לעמוד בבדיקה השנתית ובתחזוקה שוטפת של מתקני משחק.

4.7. מתקני משחקים

4.7.1 השאלה:

האם צריך אישור שנתי למתקני חצר מפלסטיק, אם המתקנים מקובעים או לא מקובעים

התשובה: מתקני חצר מפלסטיק הם מתקנים שיש מאוד להימנע מהם. הם חלשים, לא עוברים בדיקות תקן, ואין עליהם בקרה מקצועית. היו לנו בעבר הרבה מאוד פגיעות של ילדים ממתקנים אלו שנשברו ופגעו בילדים. לעיתים בעלויות מעדיפות משהו זול, וזה הופך מהר מאוד למפגע.

4.8. בדיקות מתקני חצר

4.8.1 השאלה:

בעדכון חוזר מנכל רשום כי ניתן לבצע בדיקות למתקני סל וספורט אחת לשנתיים. ואילו בתקן 5515 שעודכן בפברואר האחרון מצוין כי יש לבדוק את מתקני הסל אחת לשנה. אודה להסבר והחלטה כל כמה זמן נדרש לבצע בדיקה

התשובה: התקן החדש שפורסם אינו תקן מחייב. התקן החדש שפורסם בפברואר מדבר על סלים חדשים שתוכננו והותקנו מפברואר 2017 ואילך. התקן החדש פברואר 2017 לא מדבר על אלפי עמודי הסל שמותקנים במוסדות חינוך ובשטחים הציבוריים בארץ וברשויות. לתקן החדש אין חלק של תחזוקה ובדיקות. הוא מדבר על התכנון וההתקנה. החלק של התחזוקה – חלק 7 עדיין בכתיבה. משרד החינוך קיבל החלטה לאחר התייעצות עם גורמים מקצועיים מהנדסים ומכון התקנים בטרם קבע קביעה זו.

4.9. דשא סינתטי

4.9.1 השאלה:

באחד מבתי הספר אצלנו בעיר יש תורם שרוצה להתקין דשא סינטטי במגרש כדורגל באחד מבתי הספר. האם יש דברים שאנו צריכים לדרוש מהקבלן לפני? הוא העביר אליי מפרט של הדשא הסינטטי (מצ"ב) האם זה מספיק ? מי בודק שאכן הדשא הוא תקין בהיבט של בטיחות ועומד בסטנדרט הנדרש לפני שמגיעים להתקין.

התשובה: אין מניעה לדשא סינטטי. מצורף מסמך שמסביר את נושא המצעים בביה"ס.

כרטיס מידע בנושא מצעים בחצרות מוסדו חינוך ובגנים ינואר 2017 pdf.

4.10. דשא סינתטי מתחת למתקני חצר

4.10.1 שאלה:

האם ישנה אפשרות להתקין דשא סינתטי מתחת למתקני חצר כאשר מתחת לדשא קיים חול ים, או שיש הנחיות מיוחדות בנושא בכל מה שנוגע לאישור מתקני חצר.

התשובה: בהחלט כן. בעקרון המצע צריך להיות בהתאם לתקן. דשא סינטטי היושב על חול, הוא מצע טוב. למרות שחול הוא הטוב ביותר.

4.11. גן טבעי

4.11.1 השאלה:

שמעתי שיש תקן למוסדות חינוך טבעיים אשר בהם לא נדרש כל התקנים הרגילים לחצרות וכדומה אבקש לשלוח כאן חוזר מנכ"ל כזה ע"מ לדעת מה נדרש

התשובה: אין תקן למוסדות חינוך טבעיים שלא נדרש בהם כל התקנים. ישנה גישה חדשה של מנהל הפיתוח שמעודדת פיתוח חצרות בסגנון טבעי שבהם משתמשים עם חומרים טבעיים כמו עץ, מים, בסגנון שנותן תחושה לילד בקרבה אל הטבע. אני מצרף לך מסמך של יפעת גל אדריכלית שמשלבת את הרעיונות הללו בתכנון גנים ובתי ספר.

הנחיות והסבר חינוכי לגן המשחקים הטבעי 2016 pdf.

4.12. מגרשים ללא מתקני ספורט

4.12.1 השאלה:

בבית הספר יש מגרשים ללא סלים או מתקן ספורט אחר אך משמשים לפעילות ספורט . המגרשים לא נבדקו והם לא בדיוק נראים טוב . גם הדשא משמש לפעילות גופנית . האם מותר לעבוד עליהם ומי צריך לתת אישור לפעילות.

התשובה: האחריות למגרשים, לחצר ולמתקנים היא של הרשות המקומית, אני מצטט את חוזר מנכ"ל.

אחריות הרשות המקומית:

1.2.1כללי: הרשות המקומית/הבעלות נושאת באחריות להבטחת הבטיחות של מוסד החינוך ולבטיחות המוסד. על הרשות המקומית/ הבעלות להעמיד לרשות מוסדות חינוך מבנה ותשתית בטוחים, התואמים את הדרישות המובאות בחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא בטיחות ואת הוראות כל דין החלות עליהן. האחריות היום-יומית השוטפת לבטיחות בבתי הספר מוטלת על הרשות המקומית. חובתה של הרשות המקומית לקיים מוסדות חינוך מטילה עליה את האחריות לדאוג לשלום הילדים בעת שהותם בתחומי המוסדות על כיתותיהם, חצרותיהם ומתקניהם ולהבטיח שהמוסדות יהיו בטוחים ומתאימים לקיום לימודים בהם. האחריות המקצועית לגילוי פגמים מובנים במבנה בית הספר היוצרים סיכון לציבור התלמידים מוטלת על הרשויות המקומיות.

1.2.2הנחיות לרשות המקומית/לבעלות:

א .על הרשות המקומית/הבעלות לדאוג לתקינות המבנים, המקלטים, המתקנים, החצרות, הגדרות והשערים הכלולים בשטח המוסד החינוכי ושל דרכי הגישה אליו, לרבות חניות, תחנות הסעה והסדרי תעבורה אחרים.

ב .על הרשות המקומית/הבעלות לוודא שמוסדות החינוך שבתחומה, על מתקניהם, ייבנו בהתאם למפרטי הבטיחות שפורסמו על ידי משרד החינוך ובכפיפות לכל דין החל על הרשות המקומית בנושא (כגון חוק התכנון והבנייה ותקנותיו) .

ג .על הרשות המקומית/הבעלות לתכנן בדק בית, שיפוצים ותיקונים בטיחותיים במוסדות החינוך שבבעלותה באופן שוטף ולדאוג לביצועם בחופשות ובפגרת הקיץ. כמו כן מוטלת עליה אחריות שוטפת להבטחת התקינות והבטיחות של המבנים שבבעלותה באופן רציף וסדיר.

ד .על הרשות המקומית/הבעלות להפעיל בעדיפות עליונה וללא דיחוי את שירותיה, כגון שירותי אחזקה ובדק בית, שירותי תברואה ושירותי הנדסה, כדי לתקן או להסיר מפגעים העלולים לגרום לתאונות במוסדות החינוך.

ה .על הרשות המקומית/הבעלות לגבש וליישם תכנית לסילוק מפגעים ולביצוע פעולות מתקנות במבנים, בתשתיות, בחצרות ובמתקנים במוסד החינוך ובסביבתו המיידית .

ו .תהליך הבנייה הוא באחריות הרשות/הבעלות. הוא יבוקר ויאושר על ידי מהנדס מטעם הרשות המקומית/הבעלות בכל שלבי הבנייה, החל מן התכנון, דרך הבנייה ועד למתן היתר לשימוש במבנה כמוסד חינוך. על כל רשות מקומית/ בעלות להמציא למשרד החינוך אישור המעיד כי המבנה נבנה בהתאם למפרטי הבטיחות ובהתאם לנוהלי העבודה של מינהל הפיתוח של משרד החינוך וכי הוא עומד בדרישות של הוראות כל דין .

ז .עם תום הבנייה ולפני פתיחתו של מוסד חינוכי חדש או פתיחת תוספת בנייה במוסד קיים לא יאוכלס המבנה ללא אישור מהנדס הרשות/הבעלות.

ח .הכנתו של המוסד החינוכי לקראת פתיחתה של שנת הלימודים

(1הרשות המקומית/הבעלות תקיים סקר שנתי להערכת הסכנות במוסדות החינוך הפועלים בתחומה.

(2הרשות המקומית/הבעלות תסיר את המפגעים ותתקן את הליקויים, הן אלה שהובאו לידיעתה על ידי הנהלות מוסדות החינוך או על ידי הנהלת המחוז והן אלה שנמצאו במבדקי בטיחות שבוצעו במהלך חופשת הקיץ, וזאת כדי לוודא שהמוסד החינוכי כשיר ומוכן בטיחותית לאכלוס תלמידים לקראת פתיחת שנת הלימודים

(3הרשות המקומית תדווח למחוז של משרד החינוך הרלוונטי על גמר ההכנות ועל קיום אישורי בטיחות למוסדות החינוך שברשותה עד 15 באוגוסט בכל שנה. באחריות הרשות המקומית לדווח למחוז על אישורי הבטיחות של כלל המוסדות שנמצאים ברשותה לקראת פתיחת שנת הלימודים, והמחוז ירכז את כלל אישורי הבטיחות של כל הרשויות המקומיות לקראת פתיחת שנת הלימודים.

(4מנהל בית הספר יקבל מהרשות העתק של אישור בטיחות חתום ומעודכן על ידי מי שמופקד על הבטיחות ברשות המקומית.

4.13. תאורה במגרשי ספורט

4.13.1 השאלה:

אבקש לשאול האם חובה להתקין תאורה במגרשי ספורט יישוביים?

התשובה: איננו אחראים על הנחיות תאורה מחוץ למוסד החינוכי. כמובן שחלק מהמרכיבים של מגרש הוא בדרך כלל גם עמודי תאורה. אלו דברים ומרכיבים שהרשות המקומית אחראית עליהם. מגרש המוקם בבית ספר הוא כולל גם עמודי תאורה. אינני מכיר הנחייה המחייבת .

4.14. תוקף בדיקת מתקני ספורט

4.14.1 השאלה:

במסמך שלך מאוקטובר כתבת שבדיקות מתקני ספורט יעשו אחת לשנתיים אבל בתעודות של מכון התקנים התוקף הוא שנה.האם משרד החינוך יקח את האחריות לאחר השנה הראשונה? מה עושים?

התשובה: זו לא סתירה . הוא מאשר את המתקן לאותו זמן שבדק אותו. הדבר נכון לבסקט 2000, שהם סלים מאוד מסוכנים, וטוב שעזה כך. סלים מדגמים חדשים, יש לבדוק אחת לשנתיים. אין לו סמכות לכתוב תוקף בדיקה, זו הוספה יזומה שלו. ההנחיות שלנו הם אחת לשנתיים לאחר שבדקנו את הנושא מול התקן החדש.

5. נושא 5: הסעות

5.1. חגורות בטיחות בהסעות

5.1.1 השאלה:

באיזה מקרים חלה חובת התקנת חגורות בטיחות בהסעות תלמידים?

התשובה: החל מ1 בספטמבר 2006 חלה חובת התקנת חגורות בטיחות בכל האוטובוסים משנת ייצור 1995 המשמשים להסעות תלמידים. יש לחגור חגורות בטיחות בכל נסיעה, בדרכים עירוניות ובינעירוניות כאחד. חובת החגירה חלה רק על אוטובוסים המסיעים תלמידים ולא על הסעות מבוגרים.

5.1.2 השאלה:

האם חובה לחגור חגורות רק בנסיעות לבית הספר?

התשובה: חובה לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה מאורגנת לפעילות שאורגנה עבור הילדים, ושהנוסעים בה הם מתחת לגיל 18 : יום לימודים, טיול בית ספרי, קייטנה, טיול בתנועת הנוער וכד'.

5.1.3 השאלה:

איזה סוג חגורת בטיחות יש להתקין?

התשובה:

<u>באוטובוס זעיר</u> יש להתקין במושבים הצמודים לדופן הרכב חגורות צד המעוגנות ב-3 נקודות.
<u>באוטובוס רגיל</u> יש להתקין בכל המושבים חגורות בטן (2 נקודות) למעט במושבים הממוקמים אחרי מחיצה או מעקה (באזורי הדלתות והנהג), שבהם יש להתקין חגורת צד (3 נקודות).

5.1.4 השאלה:

באילו סוגי רכב חלה חובה לחגור חגורות בטיחות?

התשובה:

<u>רכב ציבורי</u> : התקנה חלה על כל סוגי הרכב הציבורי המשמשים להסעת תלמידים בשכר : אוטובוס, אוטובוס זעיר (מיניבוס), טיולית וכד'.
<u>אוטובוס פרטי</u> : התקנה חלה גם על אוטובוס פרטי המסיע תלמידים בשכר, אך לא על רכב פרטי המשמש את ההורים להסעת ילדיהם וחבריהם.
<u>אוטובוסים שיוצרו לפני 1995</u> : רכב המשמש להסעת תלמידים ויוצר לפני 1995 חייב להצטייד בחגורות בטיחות עד תחילת שנת הלימודים (1 בספטמבר 2007). אוטובוסים שלא יותקנו בהם חגורות בטיחות לא יורשו להסיע תלמידים.

5.1.5 השאלה:

האם יש להתקין חגורות בטיחות גם באוטובוס עירוני, כמו של "דן" או של "אגד"?

התשובה: לא, התקנה אינה חלה על ילדים שנוסעים לביה"ס בקו עירוני רגיל. אוטובוס עירוני אינו מיועד להסעת תלמידים אלא לכלל הציבור, והתלמידים המשתמשים בו מצטרפים לתחבורה הציבורית הכללית.

5.2. התנהגות בהסעה

5.2.1 השאלה:

כמה תלמידים מורשים לשבת במושב אחד (המיועד לשני נוסעים) ברכב ההסעה?

התשובה: על פי חוק, שני תלמידים בלבד יכולים לשבת במושב הסעה אחד (המיועד לשני נוסעים) - כמספר חגורות הבטיחות המותקנות.

5.2.2 השאלה:

האם מותר לנסוע בעמידה?

התשובה: אסור להסיע תלמידים בעמידה.

5.2.3 השאלה:

האם מותר להוריד ילדים מהדלת האחורית?

התשובה: מטעמי בטיחות וכדי לאפשר לנהג לפקח על התנהגות הילדים, מותר להעלות ולהוריד ילדים אך ורק מהדלת הקדמית, אלא אם כן יש בנסיעה מלווה מבוגר המפקח על הדלת האחורית. התקנה מתייחסת לכל כלי רכב המבצע הסעת תלמידים, גם כזה שלא אושר להסעת תלמידים (מיניבוסים, "חאפרים").

5.2.4 השאלה:

האם מותר להעניש ילדים המתפרעים בהסעה? האם הנהג רשאי להוריד ילד מתפרע מהרכב?

התשובה: במקרה של התפרעות ילדים ברכב או גרימת נזק לרכב במהלך ההסעה, ניתן לנקוט בצעדים נגד המתפרעים או גורמי הנזק. עם זאת, אסור לנהג להוריד ילד מהרכב שלא ביעד הרגיל. במקרה של בעיה קריטית אשר מצריכה טיפול דחוף, על הנהג לנסוע עם כל הנוסעים אל תחנת המשטרה הקרובה. העונש המקובל הוא השעיה מההסעה לתקופה מסוימת. כמו כן, ניתן לדרוש מהורי התלמיד פיצויים עבור הנזק שנגרם. ההשעיה תבוצע בתיאום עם הרשות המקומית, עם הנהלת בית הספר ועם הורי התלמיד, ויש לדווח לכל הגורמים האלה על משך ההשעיה וסיבותיה.

5.3. הנהג ורכב ההסעה

5.3.1 השאלה:

מי רשאי לנהוג ברכב להסעת תלמידים?

התשובה: בעל רישיון D1 (לשעבר דרגה 5, רישיון לאוטובוס זעיר או מונית המסיעה עד 16 נוסעים בנוסף לנהג)בעל רישיון D (לשעבר דרגה 6, רישיון לאוטובוס). כמובן שבשום מקרה אין להסיע יותר נוסעים מהמספר המצוין ברישיון הרכב.

5.3.2 השאלה:

מהן הדרישות לקבלת רישיון נהיגה לרכב ציבורי (אוטובוס, אוטובוס זעיר)?

התשובה: תושב הארץ, מעל גיל 21 (אפשר להתחיל את הלימודים בגיל 20), בדיקה במכון הרפואי לבטיחות בדרכים (מרב"ד), בעל רישיון נהיגה לרכב פרטי או משא לפחות שנתיים, לפחות 8 שנות לימוד, היעדר רישום פלילי או תעבורתי, קורס לנהגי רכב ציבורי של משרד התחבורה ועמידה במבחן נהיגה עיוני ומעשי.

5.3.3 השאלה:

מהם התנאים בהם חייב לעמוד נהג המסיע ילדים?

התשובה: הנהג חייב להחזיק ברישיון להסעת ילדים, שעליו חותמת "רשאי להסיע ילדים" (תקנה 84). כמו כן, הנהג יידרש להמציא תעודת יושר פעם בחמש שנים, וכן לעמוד בהוראות החוק למניעת העסקה של עברייני מין.

5.3.4 השאלה:

כיצד ניתן לבדוק אם רכב מאושר להסעות תלמידים?

התשובה: בקשו לראות את רישיון הרכב ובדקו אם מצוין בו "מורשה להסיע ילדים".

5.3.5 השאלה:

האם יש סימון מיוחד לאוטובוס להסעת תלמידים?

התשובה: כן, יש להצמיד לחלק האחורי של הרכב שילוט ברור ועליו כיתוב בולט "הסעת ילדים", וכן לציין באמצעות שלט ברור את יעדי הנסיעה. נוסף על השלט, חייב כל רכב להסעת תלמידים להתקין פנסי איתות מהבהבים, על מנת להתריע בפני נהגים הנוסעים בקרבתו על הימצאות ילדים. באוטובוס יש להתקין שני פנסים בצבע צהוב בחזית הרכב ושני פנסים בצבע אדום בחלקו האחורי, שיופעלו ויהבהבו באופן אוטומטי בכל פתיחה של הדלתות.

5.3.6 השאלה:

מה ההבדל בין רכב הסעה של מועצה אזורית ושל רשות מקומית?

התשובה: רשות מקומית שוכרת בדרך כלל שירותי הסעה מחברה חיצונית, ולא תמיד זהו רכב ייעודי להסעת תלמידים. מפעילי ההסעות נבחרים במכרז, הכולל דרישות בטיחות קפדניות כמו חובת העסקת קצין בטיחות בתעבורה, חובת רישיון להסעת תלמידים לנהג, דרישות בטיחות לרכב ועוד. מועצות אזוריות מפעילות רכבי הסעה משלהן, בדרך כלל אוטובוסים בצבע צהוב, אותם רוכש משרד החינוך בהשתתפות תקציבית של המועצות האזוריות.

5.4. בטיחות בהסעות

5.4.1 השאלה:

מי אחראי לשמירה על כללי הבטיחות בהסעה?

התשובה: בראש ובראשונה אחראי לכך הנהג עצמו, האחראי גם להתנהגותם של התלמידים המשתמשים ברכב. רובד נוסף של אחריות מוטל על החברה המבצעת את ההסעות, האחראית לתקינות כלי הרכב ולהעסקת נהגים בעלי רישיון מתאים ואשר עומדים בכללים שנקבעו. האחריות לבקרה ופיקוח על קיום הוראות הבטיחות מוטלת על הרשות המקומית. חריגה מהוראות הבטיחות על ידי מפעיל ההסעות תגרור צעדי אכיפה וענישה, מקיזוז תשלומים המגיעים לו בגין ההסעה ועד הפסקת ההתקשרות עם החברה והגשת תלונה במשטרה.

5.4.2 השאלה:

האם חלה חובת ליווי בהסעת תלמידים?

התשובה: אין חובה על ליווי בהסעות תלמידים, אך במידת האפשר רצוי כי ברכב המסיע ילדים יהיה אדם מבוגר (הורה, מורה, תלמיד בוגר וכד') בנוסף לנהג. נוכחות של מבוגר ברכב מומלצת בעיקר בהסעת תלמידים הלומדים במוסדות החינוך המיוחד, וכן בהסעות אזוריות שבהן מסלול הנסיעה ארוך. כמו כן מומלץ כי הסעה מאורגנת של תלמידי פנימיות למוסד חינוכי או לבתיהם תלווה על ידי מבוגר או על ידי תלמיד כיתה י"ג שעבר הכשרה מתאימה.

5.4.3 השאלה:

באילו מקרים חלה חובת ליווי?

התשובה: בהסעת תלמידים נכים חלה חובת ליווי על ידי אדם מבוגר, על פי החוק להסעה בטיחותית של ילדים ופעוטות עם מוגבלות, התשנ"ד-1994.

5.4.4 השאלה:

מהם תפקידיו של המלווה? האם הוא חייב לעבור הכשרה כלשהי?

התשובה: בתחילת הנסיעה, על המלווה לספור את התלמידים לפי רשימה, ולעקוב אחר מהלך איסוף התלמידים והורדתם. אם ילד יורד מרכב ההסעה ועליו לחצות כביש, יעשה זאת המלווה יחד איתו, מאחורי רכב ההסעה. המלווה יעבור הכשרה ותרגול בבית הספר, שיכללו את הגדרת תפקידיו בהסעה, תרגול התנהגות במצבי חירום ובמצב של תאונה. ברשות המלווה תהייה רשימת מספרי טלפון של בית הספר ושל הורי התלמידים.

5.5. כללים לנסיעה בטוחה

5.5.1 השאלה:

מהם הכללים לנסיעה בטוחה?

התשובה:

<u>בעת ההמתנה לאוטובוס</u>

- יש להמתין לאוטובוס רק בתוך תחנת ההסעה
- בעת ההמתנה יש לעמוד על המדרכה, רחוק ככל האפשר מהכביש
- רק כאשר האוטובוס עצר לגמרי ועומד בתחנה אפשר להתקרב אליו

<u>בעת העלייה לאוטובוס</u>

- יש להמתין עד שהאוטובוס נעצר על מנת לעלות עליו
- יש לעלות לאוטובוס בצורה מסודרת וללא דחיפות
- העלייה לאוטובוס תתבצע מהדלת הקדמית בלבד

<u>במהלך הנסיעה</u>

- חובה לשבת במהלך הנסיעה
- אסור לעמוד או להסתובב באוטובוס במהלך הנסיעה
- אין להוציא ראש או ידיים מבעד לחלון, או להשליך ממנו חפצים או פסולת
- יש להימנע מרעש, צעקות, תיגרות, השלכות חפצים וכל פעולה שעלולה להסיח את דעתו של הנהג

<u>בעת הירידה מהאוטובוס</u>

- יש להמתין עד שהאוטובוס עצר לגמרי ורק אז לגשת לדלת היציאה
- הירידה מהאוטובוס תתבצע מהדלת הקדמית בלבד, אלא אם כן יש בנסיעה מלווה מבוגר המפקח על הדלת האחורית

- יש לרדת מהאוטובוס בצורה מסודרת וללא דחיפות

<u>אחרי הירידה מהאוטובוס</u>

- אם יש צורך בחציית כביש, יש להתקדם על המדרכה עד שניתן לראות את הנהג, לוודא כי הנהג מבחין בכם ורק אז לחצות את הכביש.
- יש להימנע מחציית הכביש מאחורי האוטובוס, באופן שאינו מאפשר שדה ראייה מספיק.
- רצוי להמתין עד שהאוטובוס יעזוב את התחנה, לוודא שהכביש פנוי ואז לחצות בבטחה

5.5.2 השאלה:

מה באפשרותי לעשות כהורה על מנת לשמור על בטיחות ילדי?

התשובה: מומלץ כי ילדים עד גיל 9 ילוו על ידי אדם מבוגר או ילד מעל גיל 12 בדרך לתחנת האיסוף, בעת ההמתנה להסעה, בעלייה לאוטובוס, בעת הנסיעה, בירידה מהאוטובוס ובחציית הכביש. הסבירו לילדיכם כי במקרה שדבר מה נופל להם בקרבת האוטובוס או מתחתיו, עליהם ליידע את הנהג על כך ורק לאחר מכן להרים את החפץ, כדי למנוע מצב שבו הנהג ייסע מבלי להבחין בילד.

5.6. מחויבות חברת ההסעות והנהג

5.6.1 השאלה:

מה נדרש מנהג המסיע תלמידים?

התשובה: במהלך הנסיעה על הנהג להיות ערני למתרחש בתוך הרכב ולמנוע התנהגות פרועה, הוצאת ידיים וראש מחוץ לרכב, השלכת חפצים בתוך הרכב או מבעד לחלון כד'. בתחנת היעד על הנהג לאפשר ירידה מהרכב אך ורק דרך הדלת הקדמית, אלא אם כן יש בנסיעה מלווה מבוגר המפקח על הדלת האחורית. במידת האפשר, רצוי להוריד ולהעלות את הילדים בצד הכביש שבו נמצא בית הספר או הבית, כדי שלא יאלצו לחצות כבישים. איסוף התלמידים יתבצע בתחנות הסעה קבועות ומוסדרות מראש. אין להעלות או להוריד תלמידים במקומות מזדמנים. על הנהג לבדוק את הרכב בתום כל הסעה ולוודא שלא נשארו בו ילדים או חפצים. הדבר חשוב במיוחד בעת הסעת ילדים בגילאי גן וכיתות נמוכות, וכן ילדים עם מוגבלות.

5.6.2 השאלה:

מהן חובותיה של חברת ההסעה?

התשובה: <u>החברה</u> חייבת להיות בעלת רישיון הפעלה בתוקף מהמפקח על התעבורה במשרד התחבורה. על החברה להעסיק קצין בטיחות בתעבורה, שקיבל מינוי מהאגף לקציני בטיחות במשרד התחבורה. הסעת תלמידים תבוצע אך ורק ברכב שהותאם להסעת נוסעים והורשה לכך על ידי רשות הרישוי, כגון אוטובוס, אוטובוס זעיר ציבורי, מונית וטיולית.

רכב ההסעה חייב להיות במצב תקין ובעל מזגן תקין, אשר עבר את כל בדיקות הבטיחות הנדרשות ונמצא תחת פיקוח קצין בטיחות בתעבורה. משרד החינוך דורש כי הרכב יהיה בן 10 שנים לכל היותר. יש לוודא שברכב נמצאים כל האביזרים והציוד הנדרשים על ידי משרד התחבורה כגון ערכת מילוט, ערכת עזרה ראשונה וערכת כיבוי אש. ילדים עד גיל חמש יוסעו רק במושבי בטיחות המתאימים לגילם, שהותקנו ברכב באמצעות חגורת הבטיחות.

נהג המסיע תלמידים חייב להחזיק ברישיון להסעת ילדים. על פי תקנה 84, הרישיון חייב לשאת חותמת "רשאי להסיע ילדים". נהג המסיע ילדים נדרש להמציא תעודת יושר אחת לחמש שנים.

הסעת תלמידים עם מוגבלויות: בפברואר 2007 התקין שר התחבורה תקנות חדשות בנוגע לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הקובעות בין השאר באלו תנאים חייבים לעמוד רכבי הסעה נגישים וחברות ההסעה.

5.6.3 השאלה:

האם חברת הסעה חייבת לספק רכב נגיש?

התשובה: בהתאם לתקנות, חברת הסעות המחזיקה למעלה מ-20 אוטובוסים חייבת לספק לפחות אוטובוס אחד המותאם לנוסעים עם מוגבלויות. חברת הסעות המחזיקה למעלה מ-40 אוטובוסים חייבת להחזיק שני אוטובוסים נגישים, וכן הלאה.

5.6.4 השאלה:

מהן הדרישות מאוטובוס המותאם לנכים?

התשובה: הדרישות כוללות, בין השאר, פתח רחב המאפשר מעבר כיסא גלגלים; מתקן הרמה; מקום לכיסאות גלגלים, אמצעי עיגון לכסא וחגורות בטיחות ליושב בו. דרישות נוספות מפורטות תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

5.7. הגשת תלונות

5.7.1 השאלה:

היכן מתלוננים?

התשובה: תלונות, הערות או בקשות בנושא הסעת תלמידים, רצוי תמיד להפנות בשלב ראשון לממונה על הסעות התלמידים במוסד החינוכי, ובהמשך לאחראי במועצה האזורית או ברשות המקומית. אם לא קיבלתם מענה מספק, באפשרותכם לפנות לכתובת:

אגף א' - היסעים והצטיידות, משרד החינוך, בניין לב-רם
רחוב דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911
טלפון 02-5603359 , פקס 02-5603385

5.8. מיקום תחנת הסעה

5.8.1 השאלה:

ליד הכניסה של שני בתי ספר נקודת איסוף תלמידים, רכבים נאלצים לחזור אחורה יותר מ 50 מטרים.
1.האם תחנת ההסעה חייבת להיות בקרבת שער הכניסה ?
2.האם ניתן להציב תחנת הסעה במרחק של 80 מטרים משער הכניסה??

התשובה: אין באפשרותי להשיב לשאלה זו. הנושא צריך להיות מטופל בצורה משולבת: מנהלת בית הספר, רכז הסעות במועצה, מהנדס תעבורה במועצה, קב"ט מוסדות חינוך, נציג המטרה, ועד הורים וכדומה. יחד צריך להגיע בבוקר מוקדם ב- 07:30, לראות את הבעיה ולהחליט במשותף ובמתואם.

5.9. הסעות לטיול

5.9.1 השאלה:

אני משמש כאחראי טיול שנתי של בית הספר שלנו לגבי הסעת התלמידים. לא ברור לנו האם על כל אוטובוס חובה שיהיה מלווה בוגר? או שניתן לנסוע בשיירה כשאוטובוס המוביל נמצא בו מורה ובשאר לא? שאר המורים גרים סמוך לאזור הטיול ואנו מעוניינים לחסוך את הגעתם לבית הספר. מדובר בתלמידים שרגילים לנוסע לבית הספר בתחבורה ציבורית ואנחנו לא חוששים לשלוח אותם לבד

התשובה: כל אוטובוס צריך מלווה מבוגר, לפחות אחד, עדיף שניים. כל שינוי מנושא זה, באחריות מנהלת בית הספר.

5.10. הסעת תלמידים ברכב פרטי של מורה לפעילות בית ספרית

5.10.1 השאלה:

האם למורה או כל איש צוות מותר להסיע ברכבו תלמיד/ים לפעילות בית ספרית כאשר ההוראה חותם ונותן את הסכמתו לכך?

לחידוד השאלה האיש צוות לא רק מורי משרד החינוך , אב בית, סייעת , מזכירה וכו'- בשעה שיש אישור הורים חתום וההסעה באזור הרשות ואין צורך באישור חדר מצב.

התשובה: כן מותר

5.11. נסיעה במונית ללא איש צוות

5.11.1 השאלה:

אנחנו בי"ס לחינוך מיוחד ויוצאים לגינה בתוך העיר הדורשת נסיעה במונית ולא כל התלמידים נכנסים למונית אחת, רצינו לשאול אם מותר לשלוח ילדים (עצמאים) במונית לבד מנקודה לנקודה והמורה נוסע עם מונית אחרת

התשובה: כן מותר. אבל - חינוך מיוחד הוא דבר שקיים עם ספקטרום רחב, אין ספור סוגי מוגבלויות של תלמידים. ולכן, מנהלת בית הספר יחד עם אישור הורים מתאים וצוות המורים, יחליט אם אפשר ומתאים לעשות זאת, לפי המגבלה של התלמיד, לפי היכולות שלו, לפי העצמאות שלו, ניתן להתייעץ גם עם המפקחת על בית הספר.

6. נושא 6: טיולים

6.1. אחראי הטיול

6.1.1 השאלה:

היית רוצה לדעת מהי ההגדרה למורה שיכול ללוות טיול? האם איש שלא מסגל בית הספר יכול להיות אחראי על טיול ?

התשובה: אחראי טיול הוא רק איש מסגל בית הספר. **מתוך החוזר:** המנהל ימנה אחראי טיול מקרב המורים בטיול המתוכנן. המינוי יהיה בכתב (ראה "כתב מינוי לאחראי הטיול" ב"תיק אחראי הטיול", ס"ק 3.16, נספח ג). מתוך החוזר תפקידו של אחראי טיול:

<u>אחראי הטיול -</u>

1) טיפול מיידי בנפגע באמצעות המלווים
2) דיווח לחדר המצב לטיולים על פרטי האירוע ועל הצורך בסיוע
3) דיווח למנהל בית הספר על פרטי האירוע ועל סדר הפעולות שבוצעו בשטח
4) כינוס כל משתתפי הטיול ומתן הנחיות להמשך
5) יצירת קשר עם גורמי החילוץ, הרפואה והסיוע בשטח ומתן פרטים בכל הנוגע לנפגע
6) קבלת הנחיות מגורמי החילוץ והפינוי באשר לטיפול בנפגע עד הגעתם לשטח
7) קביעת מלווה מבוגר שיתלווה לנפגע עד הגעת ההורים
8) קבלת הנחיות ממנהל בית הספר על המשך הטיול או על ביטולו
9) דיווח לחדר מצב על סיום פעולות הפינוי של הנפגע מהשטח ועל המשך פעילות הטיול המתוכננת.

מקורות: קישור <u>הנחיות טיולים משרד החינוך מרץ 2016</u>

6.2. בדיקת ציוד לתלמיד לפני יציאה לטיול

6.2.1 השאלה:

האם כרכז טיולים או כבעל תפקיד בטיול מותר לי לבדוק את התיקים של התלמידים מחשש להמצאות כלי נשק קר או שתייה חריפה וכהנה וכהנה. אם כן האם ישנו נוהל או הנחיות בנושא זה?

התשובה: בדיקת תיק של תלמיד בבית ספר יכולה להתבצע על ידי מנהל בית ספר באופן נפרד מהתלמידים ובנוכחות התלמיד ומנהל בית ספר. אם הוא רוצה לבדוק את התיק, יש לקחת את התלמיד הצידה ולבדוק אותו.

6.3. אחראי טיול

6.3.1 השאלה:

האם מורה שהוא אחראי טיול חייב להצטרף בפועל לטיול או שמורה אחר יכול לעשות זאת במקומו וכמובן להיות עימו בקשר לפני ובמהלך הטיול?

התשובה: המשמעות של להיות "אחראי טיול" היא שהוא אחראי מרגע תכנון הטיול ועד סיומו וסיכומו. כלומר, הוא מתכנן, הוא מתדרך את התלמידים והמורים, הוא מכין את המלווים, הוא מתאם את כל התיאומים, הוא אחראי על כל רגע בטיול מהיציאה, דרך הליכה, דרך כל הפעילות בטיול וחזרה הביתה בשלום. אחרי שאמרתי את כל אלו, ברור אם כן שהוא חייב להיות צמוד לתלמידים בכל רגע ולהוביל את הטיול, לקבל החלטות בשטח במידת הצורך , למשל: כשתכנית הטיול משתנה ולהיות בקשר עם כלל הגורמים - הנהלת בית הספר, חדר מצב טיולים ארצי, הורים, וכל גורם נוסף אם נדרש.

6.4. הישארות חניך בסיום טיול ואי החזרתו עם הקבוצה

6.4.1 השאלה:

במסגרת טיול, בקשו הורים שחניכה (בת 15) תשאר בטבריה בסיום הטיול, ולא תחזור לביה"ס עם הקבוצה. הם יבואו מאוחר יותר לאסוף אותה. מותר? יש הנחיות מיוחדות?

התשובה: מותר, בתיאום מראש , עם מסמך כתוב וחתום שבו ברור כי מרגע שהחניכה נשארת בטבריה היא באחריות ההורים. כל זה כתוב וחתום. יש לקבוע מקום בטוח שבו היא ממתינה.

6.5. תיק בטיחות

6.5.1 השאלה:

א. בית ספר תיכון מעוניין להוציא תלמידות לכמה שעות לשטח סגור עם מקפצות (בזמן הלימודים), כמובן שבדקנו שיש רישיון עסק ועשינו תאום טיול. האם צריכים אישורים נוספים?
ב. יועץ בטחון ביקש לדעת האם יש תיק בטיחות עם האישורים (במסגרת קייטנה)? מהו תיק בטיחות ?

התשובה: א. מספיק אישור עסק.
ב. בתיק הבטיחות יש: הוראות הבטיחות לכל פעילות ופעילות, נקודות לתדריך לכל פעילות, אישורים במחייבים, הנחיות פנימיות להסעות, לשגרת פעילות, דפי קשר עם הורים, ועד ככל שנדרש.
ג. אני מצרף לך דף ביקורת עצמית למנהל קייטנה רשימת מבדק לקייטנה 2015 pdf.

6.6. תיק בטיחות

6.6.1 השאלה:

האם המלווה החמוש שהנו מע"ר בטיול של יום אחד יכול להיחשב כאחד המלווים המבוגרים לצד מחנך הכיתה לקבוצת של 40 תלמידי כיתה ט'? . לפי המפתח 2 מלווים מבוגרים לכל 40 תלמידים.

התשובה: אלו ההנחיות של כפל תפקידים:

א .בכל טיול המאבטח יכול לשמש גם כמגיש עזרה ראשונה.

ב .חובש אינו יכול לשמש בכפל תפקיד, גם כמאבטח.

ג .מורה לשל"ח יכול לשמש מדריך וגם מע"ר ו/או מאבטח.

6.7. סאנדות לבנייה מחנאית וצופית

6.7.1 השאלה:

האם ישנה הנחייה או תקן לגבי סוג העץ שממנו עשוייה הסאנדה שאיתה בונים בבנייה מחנאית בתנועות הנוער?

התשובה: הסנאדות לשימוש בבנייה מחנאית היא סנאדת אקליפטוס שאותה בודקים לפני השימוש ובבדקיה מקפידים שהיא שהיא שלמה ואין בה תולעים או ריקבון. בבדיקות שעשינו בעבר נמצא כי הסנדה מאקליפטוס חזקה יותר מהבמבוק.

6.8. תפקיד ההורה המלווה בטיול/סיור

6.8.1 השאלה:

מבקשת לדעת נוהל או דרישות התנהגות של הורים מלווים בטיול/סיור. מה נדרש מהם?

התשובה: אלו הנחיות חוזר מנכל טיולים 2016 סעיף מלווים:

א. לטיול יצורפו מלווים: מורים מבית הספר, בנות השירות הלאומי ומדריכי שנת שירות הפועלים בבית הספר וכן הורי התלמידים. המלווים יאושרו על ידי מנהל בית הספר.

ב. תפקיד המלווים הוא לסייע לאחראי לטיול ולמחנך הכיתה בביצוע הטיול ובקיום ההוראות המחייבות. המלווים יהיו כפופים להוראות ולהנחיות של האחראי לטיול והמחנך במשך כל הטיול.

ג. כל מלווה המצטרף לטיול מחויב באישור מנהל בית ספר.

ד. על המלווים להכיר היטב את כלל ההנחיות לנושאי תפקידים בטיול ולפעול על פיהן. המלווים לא יעזבו את הטיול אלא בהוראת האחראי לטיול ולצורכי הטיול בלבד.

ה .הורים המשתתפים בטיולים כפופים להוראות האחראי ולהנחיותיו. יודגש כי להורים המתלווים לטיול

אין סמכות להתערב בהחלטות של האחראי לטיול, אולם האחראי רשאי להתייעץ אתם, כמו עם שאר המלווים בטיול.

ו. אחראי הטיול ייעזר בתחומי הדעת של ההורים המלווים תוך שילובם בפעילות החינוכית בטיול לצורך העשרת התלמידים.

ז. מספר המלווים, והמחנך בכללם, לא יפחת מהרשום בטבלה שלהלן:

שלב החינוך סיור קצר בתחום היישוב טיול של יום שלם מחוץ לתחום היישוב או טיול הכולל לינה

כיתות א'-ח' - מלווה אחד לכיתה/לקבוצה שבה עד 20 תלמידים

2 -מלווים לכיתה/לקבוצה שבה מ-21 עד 40 תלמידים -מלווה אחד לכיתה/לקבוצה שבה עד 20 תלמידים

2 -מלווים לכיתה/לקבוצה שבה מ-21 עד 40 תלמידים

שלב החינוך סיור קצר בתחום היישוב טיול של יום שלם מחוץ לתחום היישוב או טיול הכולל לינה

כיתות ט'-י"ב מלווה אחד לכיתה/לקבוצה שבה עד 40 תלמידים -מלווה אחד לכיתה/לקבוצה שבה עד 20 תלמידים

2 -מלווים לכיתה/לקבוצה שבה מ-21 עד 40 תלמידים

כיתות החינוך מיוחד מבוגר אחד לכל 5 תלמידים מבוגר אחד לכל 5 תלמידים

<u>הערות</u>

1. מספר המלווים יהיה שונה מן האמור לעיל אם יידרש הדבר על ידי גורמי הביטחון.

2. בכל מקרה של נסיעה באוטובוס ובו מעל 40 תלמידים אפשר להסתפק במהלך הנסיעה בשני מלווים מבוגרים.

3. בטיולים שבהם מספר התלמידים קטן מ-20 אפשר להסתפק במלווה אחד מן הצוות החינוכי.

4. במקומות שקיימות בהם בעיות בטיחות (חציית כבישים סואנים, ואדיות וכו') יצרף האחראי לטיול מלווים נוספים, בהתאם לשיקול דעתו.

5. בטיולי הכיתות ז'-י' רצוי להיעזר בתלמידים נוספים מאותו מוסד (כגון מש"צים) מהכיתות הגבוהות לסיוע בטיול. זאת בהסכמת אותם תלמידים והוריהם. מנהל בית הספר יאשר את השתתפות התלמידים הנוספים כמסייעים.

6. המלווים הבוגרים בטיול יכולים לשמש גם בכפל תפקיד, כמגישי עזרה ראשונה או כמדריכים, בתנאי שמספר המלווים לא יפחת מן המחויב בעת הפעילות.

6.9. מנוחת נהג בטיול ארוך

6.9.1 השאלה:

האם מנוחת הנהג במשך 4 שעות בטיול מעל 12 שעות מאפשרת לנהג לנהוג אף כשהטיול מתמשך מעבר ל 12 שעות?

התשובה: אלו הנחיות משרד התחבורה:

(3)יפסיק נהיגתו לחצי שעה לפחות במשך כל תקופת נהיגה של 4 שעות רצופות כאמור בתקנת משנה (ג),

למעט ההפסקות לפי תקנת משנה זו;

(4)לא ינהג יותר מ-9 שעות אלא אם הפסיק את נהיגתו לשעה לפחות אחרי נהיגה במשך 6 שעות רצופות אך לא יאוחר מאשר אחרי נהיגה במשך 8 שעות ו-30 דקות רצופות;

6.10. אישור הורים לטיול

6.10.1 השאלה:

האם חייבים אישור הורים לטיול יומי המתבצע בשטחים פתוחים בתחומי העיר או מספיק ליידע את ההורים?

התשובה: סיור באזור הישוב הוא סיור לימודי צריך לעדכן את ההורים. אישור רפואי יש למנהלת בית הספר בתחילת השנה, וגם סיורים יומיים אפשר לעדכן בתחילת השנה.

6.11. ליווי טיולים

6.11.1 השאלה:

האם סייעת עובדת מועצה יכולה ללוות טיול שנתי במקום המחנכת של הכיתה?

התשובה: מלווה את הכיתה עובדת הוראה ולא סייעת. מחנך צריך ללוות את הכיתה. נושא זה הוא באחריות מנהלת בית הספר.

6.12. תפקודו של אחראי טיול

6.12.1 השאלה:

האם מורה שיוצא כמנהל טיול חייב לבצע סיור הכנה מקדים? או שבמידה ויש אנשי צוות שיצאו לטיול ההכנה ונוכחים בטיול יכולים להוביל את המסלול כאשר הם לא אחראי טיול?

התשובה: בחוזר מנכ"ל כתוב כי על אחראי טיול:

מוודא כי התקיים סיור הכנה על ידי מורים מן הצוות החינוכי או על ידי מדריכי חברות הטיולים בכל מסלולי הטיול המתוכנן, וזאת במהלך השנה הקודמת לטיול או לאחר אירועי טבע (כגון שיטפונות) במהלך השנה הקודמת לטיול.

מכאן ניתן להבין שבמידה והמורים מצוות הטיול לא עושים סיור הכנה, יש לוודא כי המדריכים היו במסלול ומכירים אותו במהלך השנה האחרונה.

6.13. חובשים צבאיים בפעילות תנועות נוער

6.13.1 השאלה:

מה הנהלים לגבי חובשים צבאיים ועבודה שלהם בתנועת נוער, ההכשרה הצבאית תופסת גם באזרחות?

התשובה: אלו ההנחיות וההגדרות של חובש מתוך חוזר מנכ"ל:

להלן סוגי המלווים הרפואיים בטיול ורמת הכשרתם:

א. מגיש עזרה ראשונה (מע"ר): בוגר קורס שמשכו 30 שעות בעזרה ראשונה שעבר רענון בן 6 שעות בתום כל שנה או רענון בן 12 שעות בתום כל שנתיים ומציג תעודה על כך (אחות מוסמכת ו/או אחות כפרית רשאיות לשמש כמע"ר)

ב. חובש שביצע הכשרה באחד מהגופים האלה:

-חובש בצה"ל בוגר קורס חובשים (שלב 6 ומעלה), כל עוד הוא משרת במילואים כחובש ומציג אישור מצה"ל על תפקידו במילואים כחובש והמועד האחרון של ביצוע האימון לא יהיה מעל שנתיים

-חובש במד"א או פרמדיק שעבר קורס במד"א ופעיל במד"א או שלא עברו יותר משנתיים מסיום עבודתו במד"א

-כל חובש שהוכשר ו/או ביצע רענון בכל אחת מהחברות שאושרו להכשרת חובשים על ידי משרד הבריאות (רשימה מעודכנת נמצאת בחדר המצב לטיולים)

ג. רופא בוגר בית ספר לרפואה ובעל רישיון עיסוק ברפואה מטעם משרד הבריאות.

6.14. כפל תפקידים

6.14.1 השאלה:

האם מדריך טיול מוסמך, במסלול הליכה רגלי, יכול לשמש בנוסף גם כמאבטח וכמע"ר?

התשובה: ההנחיות בחוזר הם אלו:

א. בכל טיול המאבטח יכול לשמש גם כמגיש עזרה ראשונה.

ב. חובש אינו יכול לשמש בכפל תפקיד, גם כמאבטח.

ג. מורה לשל"ח יכול לשמש מדריך וגם מע"ר ו/או מאבטח.

לגבי שאלתך, המדריך יכול לשמש כמגיש עזרה ראשונה, אבל אינו יכול לשמש כמאבטח.

אני מדגיש, מדריך לא יכול לשמש כמאבטח.

6.15. יציאה לטיול

6.15.1 השאלה:

אשמח לדעת אם אפשרי שצוות היוצא עם תלמידי בית הספר יצא עם סנדלי שורש לנחל שופט(מקום נעלי ספורט)

התשובה: הצוות החינוכי צריך לשמש דוגמה ומופת לתלמידים המחויבים בנעלים סגורות.

7. נושא 7: פעילויות חוץ

7.1. פעילות מורים במדורות ל"ג בעומר

7.1.1 השאלה:

היית רוצה לדעת מה ההנחיות לגבי השתתפות מורים במדורות ל"ג בעומר?

התשובה:

1. השתתפות מורים או מחנכים באירוע המתקיים במשותף עם הורים, צריך להתבצע לפי הנחיות משרד החינוך כאשר ברור כי האירוע מנוהל לפי הנחיות המשרד ובאחריות המורה. במידה ומוקפדים כל הנחיות הבטיחות לפי הוראות אלו וכלשונן, אין סיבה שלא לבצע את הפעילות במשותף עם ההורים.

2. האירוע הוא חינוכי ומי שמוביל אותו זה המורה ולא ההורים. מנהלת בית הספר מאשרת את תכנית המדורה והאירוע כמו כל אירוע לכל דבר ועניין. אחריותו של המורה היא כמו כל פעילות שהוא יוצא אליה במסגרת הלימודים.

3. לקראת האירוע יבצע המורה: תדריך להורים, תדריך לתלמידים, יוודא כי הארגון למדורה נעשה כהלכה ללא חומרים מסוכנים, יגדיר התנהגות סביב המדורה, יגדיר מי מנהל את האש וכדומה.

4. הנחיות המשרד בבטיחות בל"ג בעומר הם ברורות וחדות. אני מביא את עיקרי הנחיות הבטיחות להדלקת מדורות:

<u>הדלקת מדורות</u>

א. מיקום המדורה ייקבע על ידי האחראי ויושם דגש על הדרישות המפורטות להלן:

- שטח יהיה נקי מקוצים, מעשבים, מעצים ומשיחים
- מרחק ממבנים וממתקנים יהיה סביר
- חל איסור מוחלט להדליק מדורה מתחת לקווי חשמל וטלפון

7.2. מסיבת סיום בבית של תלמיד

7.2.1 השאלה:

האם ניתן לקיים מסיבת סיום כיתתית בבית אחד התלמידים ?

התשובה: מומלץ לעשות אירוע סיום בבית ספר.

השיקולים לכך הם בטיחותיים וניתן לשלוט בילדים באופן מסודר יותר.

חל איסור מוחלט להדליק מדורה בקרבת מתקני דלק

א. ביערות ובחורשות – יש להדליק מדורה במקומות המיועדים לכך בלבד.

ב. יש לנעול נעליים שלימות, ללבוש מכנסיים ארוכים וחולצה מתאימה להגנה על הגוף מפני גיצים וגחלים, וכן מפני עקיצות זוחלים הנמשכים אל חום המדורה ועלולים להיות ארסיים.

ג. שטח האש של המדורה יהיה מסומן באבנים מסביב למדורה במרחק של 1.5 מ' לפחות, כדי למנוע מילדים להתקרב אל האש. יש לתת תשומת לב לכך כי מדורה גדולה במיוחד עלולה להתמוטט.

ד. הבערת המדורה תעשה על ידי האחראי בלבד. יש להזהיר ולתת את הדעת למסמרים חלודים ומזוהמים הנמצאים מחוברים למשטחי עץ ועלולים לפגוע במשתתפים.

ה. חל איסור להבעיר אש באמצעות חומרים דליקים כגון בנזין ונפט. כמו כן אין להחזיק חומרים אלו בקרבת המדורה.

ו. חל איסור להשליך מכלים ריקים מכל סוג, חזיזים, קליעי נשק או עץ צבוע בצבעי שמן למדורה. כמו כן אין להתיז דלק על אש בוערת. הדבר כרוך בסכנה רבה!!!

ז. הוספת עצים וקרשים לליבוי המדורה תיעשה על ידי האחראי תוך שמירה על כללי הבטיחות.

ח. יש להחזיק בקרבת המדורה אמצעי כיבוי כמו מים או חול למקרה של התפשטות השריפה.

ט. אם יש כוונה לישון באזור המדורה, יש לכבות את המדורה באופן מוחלט מבעוד מועד. במדורות שעל חוף הים תהיה תשומת הלב של האחראים לאיסור מוחלט של רחצה.

י. יש להנחות את המשתתפים שחל איסור להרים אבנים כבדות כי מתחתם עלולים לשרוץ נחשים ועקרבים.

יא. בסיום האירוע יש לוודא כיבוי מוחלט של המדורה בעזרת חול או מים.

במידה ומתקיימים כלל הנחיות אלו, ניתן לצאת לאירוע ולנהל אותו.

7.3. החזרת חניך בסיום טיול

7.3.1 השאלה:

במסגרת טיול בקיטנה, בקשו הורים שחניכה (בת 15) תשאר בטבריה בסיום הטיול, ולא תחזור לביה"ס עם הקבוצה. הם יבואו מאוחר יותר לאסוף אותה. מותר? יש הנחיות מיוחדות?

התשובה: מותר, בתיאום מראש , עם מסמך כתוב וחתום שבו ברור כי מרגע שהחניכה נשארת בטבריה היא באחריות ההורים. כל זה כתוב וחתום . יש לקבוע מקום בטוח שבו היא ממתינה.

7.4. ל"ג בעומר - ההיבט הבטיחותי

7.4.1 השאלה:

הבנתי (מהתקשורת), כי פירסמת חוזר בנוגע לל"ג בעומר (כולל התייחסות לאחריות המורים הנוכחים באירועי ל"ג ביומר). **(1תוכל להעלות כאן את החוזר ?** **(2תוכל להתייחס/להבהיר/לחדד את אחריותו של המורה הנוטל חלק במסיבות ל"ג בעומר?**

התשובה: מצרף את הנחיות הבטיחות בלג בעומר. החוזר שכתבתי הוא פנימי ולא לתפוצה.
לגבי השתתפות המורים, ממליץ כי תתייעץ עם מנהלת בית הספר ותסכמו זאת יחד.

כרטיס מידע בטיחות לג בעומר 2017.pdf

7.5. יציאה בשעת הלמודים עם ילדי גן חובה

7.5.1 השאלה:

אנו רוצים לצאת בשעת הלמודים עם ילדי גן חובה למרחק הליכה של קילומטר על כל כמה ילדים צריך מלווה?

התשובה: הנה הנוסח כפי שקיים בחוזר מנכ"ל:

הבאת הילדים לגן והחזרתם לביתם

6.1הבאת הילדים והכנסתם לגן בבוקר והחזרתם אחרי שעות הלימודים מפתח הגן לביתם היא באחריותם של ההורים.

6.2ההורים לא יקדימו להביא את ילדיהם לגן לפני שעת הפתיחה, ולא יאחרו לקחתם אחרי סיום הלימודים. הודעה להורים בנושא זה תישלח על ידי מנהלת הגן עם הילדים בתחילת שנת הלימודים. כמו כן יינתן לכך דגש באספת ההורים לקראת פתיחת שנת הלימודים.

6.3לא בא איש מהמשפחה ללוות את הילד לביתו, תשאיר אותו מנהלת הגן ברשותה או ברשות הסייעת עד להגעת אחד ההורים או מישהו מטעמם.

6.4ילד לא ילך לביתו בסיום יום הלימודים בלי ליווי של מבוגר מורשה מטעם ההורים או של ילד מעל גיל 10, כמפורט בנספח ד של סעיף 3.7-82 בחוזר הוראות הקבע עד/12(א), "שעות הפעילות במוסדות החינוך הרשמי של מדינת ישראל". עם זאת, משרד החינוך ממליץ כי ליווי הילד אל הגן ובחזרה יתבצע על ידי אדם מעל גיל 12.

6.5בתחילת שנת הלימודים יש להבהיר להורים שעליהם לעדכן את צוות הגן במקרה שילדם נעדר.

6.6מנהלת הגן אינה רשאית לשחרר את הילדים ולשלחם לפני השעה שנקבעה על ידי משרד החינוך. אם קיים הכרח מוצדק לשחרר את אחד הילדים לפני הזמן הקבוע, יבוא לקחתו ההורה או מי מטעמו שיש לו אישור של ההורים.

6.7איסור השימוש בגן הילדים כמקום מפגש: חל איסור שגן הילדים ישמש מקום מפגש לחלוקת זמני שהות, קרי הסדרי ראייה. אין להפריע למהלך יום הלימודים השוטף בגן בכל דרך שהיא, לרבות בשיחת טלפון.

7.6. פעילות חוץ בית ספרית

7.6.1 השאלה:

האם צריך מלווה (מע"ר, חובש או מאבטח) לפעילות בית ספרית בתחום הרשות המקומית לקבוצה של 40 תלמידים?

התשובה: ממליץ להתייעץ עם קב"ט מוסדות חינוך בנושא. באופן עקרוני אין צורך אם הפעילות היא בתחום הרשות ובית הספר.

8. נושא 8: פעילות פנים בית ספרית

8.1 שימוש בכלי עבודה, בעבודה עם עץ

8.1.1 השאלה:

מאיזה גורם אני מקבלת אישור לשימוש בכלי עבודה בבית הספר?

מדובר על קורס לתלמידי כיתות ו' במסגרת "אמירים מדעים", הנדרשים לבצע תכנון ובניית מכונה/מכשיר/מתקן כלשהו. לצורך הבנייה הם נעזרים בכלי עבודה ובמכשירים הבאים: מסור ידני, פטיש, מברגה, מקדחה, מברגים, דבק חם וסכין יפאנית.

התשובה: יש לקרוא את הנחיות משרד החינוך לעבודה בעץ. כמו כן, מנהלת בית הספר צריכה לדון עם המפקחת של בית הספר בנושא. תוכלי להיעזר גם בעוד חוזרי מנכ"ל הקיימים באתר.

8.2 הפעלת פטריות חימום

8.2.1 השאלה:

מה הנוהל להפעלת פטריות חימום במסדרונות בית הספר לאחר שעות הלימודים בפעילות הורים ותלמידים?

התשובה: אין לנו הנחיות כתובות בנושא. אין זה משנה מבחינת ההנחיות מתי ההפעלה מתבצעת, אם בשעות הלימודים או אחר הצהריים, שהרי תמיד הפעולה וההפעלה צריכה להיות בטוחה.

מספר הנחיות:

1. ודא שהמערכת הותקנה ונבדקה על ידי טכנאי גז מוסמך.
2. קבע את אופן ההפעלה ודאג שתהיה השגחה במהלך הפעילות.
3. אין להזיז את המתקן ויש להימנע מלפגוע בחלק המחמם.
4. יש להגדיר אנשים המפעילים את המערכת ולוודא שהם יודעים כיצד להדליק ולכבות את המערכת.
5. יש לדאוג בסיום ההפעלה לסגור את ברז הגז של המערכת.

8.3 הדלקת נרות ליום הולדת

8.3.1 השאלה:

האם מותר הדלקת נרות ו זיקוקים קטנים של העוגה ליום הולדת בתוך גני ילדים?

התשובה: כן מותר, בשליטה של אדם מבוגר והרחקת הילדים מהעוגה במהלך הדלקתם והפעלת הזיקוקים.

מתוך חוזר גני ילדים נובמבר 2016:

הדלקת נרות שבת בגן: הנרות יודלקו על ידי מנהלת הגן, והיא תקפיד על כללי זהירות מתאימים, כגון שמירה על מרחק סביר מחומר דליק וכיבוי הנרות לפני נעילת הגן.

8.4 מתקנים ליריד פורים

8.4.1 השאלה:

לקראת פורים הוזמנו טרמפולינות, פיינטבול, שייט סירות, פינת ליטוף בנג'י גובה, טאבון לרווחת תלמידי ביה"ס שאותם ילוו ההורים ביום זה. הפעילות בשטח ביה"ס ובהשגחת ההורים. בתור רכזת ביטחון, מה עליי לבדוק מבחינה בטיחותית במתקנים הללו?

התשובה: תתייעצי עם קבט מוסדות חינוך ברשות המקומית. כמו כן מצרף לך את חוזר פעילויות חוץ שם תוכלי לראות את ההנחיות לכל פעילות ופעילות .פעילות חוץ דצמבר 2014 חוזר קבע עה8ב4 pdf.

8.5 נוכחות אדם בוגר בפעילות תנועת נוער

8.5.1 השאלה:

האם יש הגדרה ברורה לגבי נוכחות של אדם בוגר בזמן פעילות של תנועת נוער בקן מחוץ לשטח בית הספר? אשמח שתפנה אותי לחוזר מנכל הרלוונטי

התשובה: משרד החינוך אינו מנחה את תנועות הנוער בנושא שגרת הפעילות שלהם בקינים ובסניפים. הם אחראים על כל נושא זה בעצמם ובהתאם להנחיות הפנימיות של התנועה. יש לפנות לתנועה עצמה.

8.6 בלונים

8.6.1 השאלה:

לרגל שוק פורים ההורים מפעילים תחנה עם בלונים צריך להזהר שלא יתפוצצו וצריך לצבוע אותם.. האם יש סכנה לשימוש בבלונים ?

התשובה: עבור ילדי גן בלונים יכולים להיות מסוכנים, בעיקר שאינם מנופחים. לילדים גדולים יותר אין מניעה. כמובן בזהירות הנדרשת.

8.7 פעילות בשטח בית הספר שלא בשעת הלימודים

8.7.1 השאלה:

האם ילדים יכולים לקיים פעילות בשטח בית הספר שלא בשעת הלימודים, אחרי הצהרים או בשבת, בנוכחות הורים? של מי האחריות במקרה של פציעת תלמיד? תודה.

התשובה: הרשות המקומית היא האחראית על שטח מוסד החינוך וחצרותיו. היא יכולה להחליט שלאחר שעות הלימוד בית הספר יהיה פתוח, והיא יכולה להחליט לסגור אותו. יכולה להחליט שהילדים ישתמשו בחצרות ובמגרשים, או לעשות חוגים בערב בבית הספר. הכל לשיקולה ואם קורה משהו בזמן הזה, הכל באחריות העירייה הרשות המקומית. לכן קיום עילות צריך להיות מתואם עם הרשות המקומית אגף החינוך שהוא האחראי על תשתיות החינוך בעיר. לגבי פציעה, הילד באחריות ההורים בשלב זה, והשטח הוא באחריות העירייה .

8.8 אחריות על הפסקה פעילה

8.8.1 השאלה:

בהפסקה פעילה שבה התלמידים משחקים או משתמשים בחישוקים/דילגיות/כדורים וכד'. האם רק מורה לחינוך גופני רשאי להפעיל את התלמידים או שבגלל שזו הפסקה פעילה כל מורה יכול להיות אחראי על פעילות עם הציוד המוזכר?

התשובה: הפסקה פעילה מאורגנת על ידי הנהלת בית הספר ויכול להפעיל אותה כל מורה שתודרך על ידי צוות הנהלת בית הספר בהתאם לפעילות. אני מדגיש- כל מורה יכול להפעיל הפסקה פעילה. כמובן עם הכנה מתאימה ובהתאם לסוג הפעילות. עוד קצת על הפסקה פעילה:

הפסקה פעילה הנה אמצעי להפעלת התלמידים בחצר בית הספר בצורה מאורגנת ומתוכננת, הפעילות תעסיק את התלמידים בזמן ההפסקה. הפסקה פעילה הנה אמצעי להפעלת התלמידים בחצר בית הספר בצורה מאורגנת ומתוכננת, הפעילות תעסיק את התלמידים בזמן ההפסקה.

ההפסקה הפעילה הינה גורם חשוב בחיי התלמיד בטיפוח תרבות המשחק ובתרבות הפנאי. ההפסקה הפעילה הינה גורם חשוב בחיי התלמיד בטיפוח תרבות המשחק ובתרבות הפנאי.

הפעילות מקנה ערכים חינוכיים וספורטיביים ותורמים להפחתת האלימות, לבטיחותם ולהנאתם של תלמידי בבי"ס הדקל. מטרת הפסקה הפעילה:

1. לקיחת אחריות - אני לא רק תלמיד לומד, אני מגלה אחריות במילוי תפקידי.
2. נתינה - אני נותן ואני מקבל. . נתינה - אני נותן ואני מקבל .
3. שיתוף פעולה בין מפעילי הפסקה הפעילה לבין תלמידי ביה"ס.

8.9 מסיבת תלמידים בבית ספר

8.9.1 השאלה:

אני מלמד בתיכון (כרגע רק שכבת י'). התלמידים רוצים לקיים בבית הספר מסיבת סוף מחצית. האם מעבר לאבטחה יש מינימום של מבוגרים הורים\מורים שצריכים להיות נוכחים באירוע?

התשובה: תלמידים לא מבצעים מסיבות לבד בבית ספר. כל דבר מתבצע בשליטה ובאחריות מנהלת בית הסר. זכור לי לפני 8 שנים על נערים שערכו מסיבה לאחר סיום שנה באחד השובים ותוך כדי נפל עליהם רמקול שהונח במקום ופגע אנושות באחד התלמידים שנפטר לאחר שפונה. הסתבר שהייתה מסיבה והדברים יצאו מגדר שליטה, התכנון היה לקוי ולא הייתה שום בקרה ופיקוח. הכל באחריות המנהלת והכל בשליטה מלאה. בכלל, כדאי לעשות אירועים תרבותיים ומכובדים שיש בהם פן חינוכי, כך גם הבטיחות תשתלב נכון ותאפשר לתמוך במטרה החינוכית.

9. נושא 9: פעילויות מים

9.1 פעילות שחיה

9.1.1 השאלה:

אני חושב לקחת את החניכים שלי בגילאים 16-17 לשייט בסירה ושנרקול בים - הפעילות כמובן על ידי מכון מקצועי ומאושר. הקטע הוא שאני לא יודע אם זה נכנס בקטגוריה של פעילות ימית מאושרת על ידי משרד החינוך או שלא.

התשובה: פעילות שחיה בשנורקל מאושרת רק בים סוף כחלק מפעילות למידה. בים התיכון זה לא מאושר.

9.2 שייט בקיאקים

9.2.1 השאלה:

אנחנו אמורים לצאת עם התלמידים לשייט באבו קיאק ושעל כל 20 תלמידים אמור להיות מורה במים. השאלה שלי היא כיצד מבצעים את פריסת המורים?

התשובה: תתייעץ עם מנהל האתר והאחראי במקום, צריך שיהיה מבוגר בהתחלה, ומבוגר בסוף ועדיף גם באמצע אחד.

9.3 חובש ומע"ר

9.3.1 השאלה:

אנו יוצאות לבריכה כ- 300 משתתפות אמהות ובנות ובטופס יציאה לטיול יש דרישה לחובש ו3 מערים האם ניתן להסתפק במגישי העזרה ראשונה שיש בבריכה?

התשובה: כן בוודאי, אם יש חובש בברכה ומגישי עזרה ראשונה ניתן להשתמש בהם.

9.4 רחצה בבריכה

9.4.1 השאלה:

אני מוציא את הישיבה לשבת גיבוש בכפר סטרין, ובדרך רוצה לעצור בבריכה בנתניה, האם זה אפשרי? כמובן שיש לי אישור מפקח ואישור תאום טיולים מהלשכה..100 תלמידים.

התשובה: שבת גיבוש איננה טיול, ולכן אתה יכול לשלב רחצה בברכה. הקפד כי אתה עובד בהתאם לנהלים.מצרף הנחיות חוזר מנכל. **רחצה בים ובברכה חוזר דצמבר 2014 חוזר קבע עה4ב8 doc.**

נושא 10: מצבי חירום ופגיעות תלמידים

10.1 מרחב מוגן בגני ילדים

10.1.1 השאלה:

האם אי קיומם של מרחבים מוגנים בגני ילדים בדירות שכורת הוא ליקוי בקדימות 2 שחובה לציין אותו בדו"ח? לציין שהכשרת גנים מושכרים בדירות בתי מגורים מחייבת השקעה כלכלית לא נמוכה ומחייבת טיפול ארוך זמן מול וועדות התכנון והבנייה.

התשובה: בהחלט כן, יש לסכם את הפעולות למיגון שעל מנהלת הגן לעשות עם ילדיה בזמן חירום. יש לתאם זאת מול קב"ט מוסדות חינוך בעיר ולסכם איתו את הפעולות במצב חירום שיש לעשות בגן.

10.2 פציעה לאחר שעות בית ספר

10.2.1 השאלה:

לאחר שעת סיום הלימודים אבא של תלמידה הגיע לאסוף אותה. כאשר ידוע מראש שאין שמירה בבית הספר בשעה זו. האב חנה בצידו השני של הכביש וקרא לתלמידה, התלמידה חצתה ללא שימוש במעבר חציה ונפגעה ע"י אופניים שהגיחו במהירות. התלמידה לא נזקקה לטיפול רפואי. היא קיבלה מכות יבשות בחלקים שונים של הגוף.
האם עלינו לדווח על תאונה זו? על מי מוטלת האחריות במקרה כזה?

התשובה: התאונה נחשבת לתאונה שלא במסגרת לימודים, לאחר שהילד שוחרר לביתו. לכן מדובר בתאונה שאינה מדווחת במערכת החינוך.

10.3 אישור שחרור תלמיד

10.3.1 השאלה:

הורה ששולח לי אישור בו כתוב שבנו ישוחרר אם לא ירגיש טוב, כמובן שהוא מקבל עדכון לפני שילדו יוצא (בעת הצורך), האם יש צורך בפקס או מיל חוזר בו כתוב גם שעת השחרור שההורה משחרר? או שמספיק לעדכנו טלפונית?

התשובה: כל תלמיד ברגע שאינו מרגיש טוב מטופל על ידי המורים וצוות בית הספר ובמידה ויש צורך הוא משוחרר הביתה. אין צורך במשהו מיוחד, זה טרוויאלי וברור.
וגם אם חס וחלילה נדרש לפנותו לבית החולים, בית הספר אחראי לכך.

כיצד אפשר לדעת מתי ישוחרר אם לא ירגיש טוב. ברגע שלא ירגיש טוב, אז הוא יטופל בהתאם ויופעל שיקול דעת להיטיב עמו ככל האפשר.

10.4 תביעת דמי ביטוח

10.4.1 השאלה:

תלמידה נפלה ושברה שן, ההורים מעוניינים לתבוע את דמי הביטוח שמגיע להם, מה הפרוצדורה שנדרשת מביה"ס ומההורים

התשובה: אני מצרף את הקישור לאתר הביטוח של משרד החינוך שם מפורטים הפרטים בנושא פגיעת שיניים:

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/bituach/NifgaeTeuna/ToothAgreement.htm

10.5 טיפול בילד שנפגע

10.5.1 השאלה:

בחוזר מנכ"ל גני ילדים כתוב במפורט איך להתנהג עם ילד שנפגע. בבתי ספר אין הנחייה מפורשת בחוזר מנכ"ל. האם יש נוהל או הנחיות שמסבירות את תהליכי טיפול בילד שנפגע בבית הספר?

התשובה: בכל בית ספר צריך להיות מגיש עזרה ראשונה שעבר הכשרה. בעקרון כל מורה במדינת ישראל, בהכשרתו להוראה עובר הכשרת מגיש עזרה ראשונה, במידה וצריך סיוע רפואי נוסף, יש נוהל מסודר, אני מצרף אותו - חוזר מנכל סיוע רפואי - שירותי עזרה ראשונה .שירותי עזרה ראשונה הנחיות חוזר מנכל משרד החינוך docx.

10.6 פגיעת תלמיד בכיתה

10.6.1 השאלה:

אם נפגע תלמיד באמצע שיעור והמורה ממלאת מקום והשם שלה לא מופיע ברשימת המורים איך לדווח והמערכת לא מזהה המורה (יש לה תעודות אבל לא מעודכנת במערכת)

התשובה: בדיווח על התאונה , בטופס תאונה, יש לדווח את השם המלא של המורה, בלי קשר אם היא רשומה במערכת או לא. זו האמת וכך היא צריכה להיות מדווחת.

10.7 התערבות מאבטח בקטטה בבית הספר בין תלמידים

10.7.1 השאלה:

האם מאבטח בית הספר מחוייב/רשאי לפעול כאשר מתרחשת אלימות בין תלמידים? בחוזרי מנכ"ל ביטחון אין הוראה כזאת ואילו בחוברת (אוגדן לרכז הביטחון) מופיע שזה חלק מתפקידו.

התשובה: באופן כללי כאשר מאבטח מזהה מצב של אלימות המסכן תלמידים עליו לפעול כדי להפריד ולהסיר את הסיכון. לגבי הנחיות פרטניות, יש לפנות לקב"ט מוסדות חינוך ברשות המקומית שיסביר ויתדרך את המאבטח באופן מפורט .

10.8 אירוע חירום- שריפה

10.8.1 השאלה:

בשבוע שעבר בזמן פינוי חירום של בית הספר כתוצאה משריפה מתקרבת חלק מהמורים "ברח"!!!לפני התלמידים. האם ישנו חוק בחוזר מנכל המחייב את המורים לשהות עד לפינוי כל התלמידים?

התשובה: התופעה של בריחת מורים ועזיבת התלמידים בבית הספר בשעת חירום, שריפה, היא תופעה מדאיגה מאוד ומעלה שאלה גדולה. כמובן שיש כאן בעיות של דוגמא אישית, אחריות אישית של המורה כלפי התלמידים ועוד . הדבר מחייב דיון רציני של מנהל בית הספר יחד עם מורים אלו.

נושא 11: טקסים, חגים ואירועים

11.1 העמדת תלמידים בטקס

11.1.1 השאלה:

האם מותר להעמיד תלמידים (נמוכים) על כסא או ספסל בזמן טקס או במקהלה, על מנת שהקהל יראה אותם?

התשובה: הגבהת תלמיד צריכה להיות באמצעות אביזר בטוח ויציב. כיסא וספסל לא נועד לעמידה אלא לישיבה לכן זה לא בטוח להעמיד תלמיד עליו.

11.2 שימוש בתאורה ובאפקטים מיוחדים

11.2.1 השאלה:

האם יש הנחיות בנוגע לשימוש תלמידים בסטיקלייט (מקלות זוהרים)? יש מניעה לחלק בסוף הצגה מקלות כאלה לילדים? הנחיות בנוגע לסוגים מסויימים?

התשובה: לא ידוע לי על סכנה כלשהי במקלות זוהרים. במידה ומשתמשים בהם בזמן אירוע, יש לתדרך את התלמידים כיצד להחזיק בעדינות את המקלות הזוהרים ולהימנע מלנסות לפרק אותם או לשבור אותם, להחזיק בעדינות ולהחזיר בתום הפעילות למורה האחראי.

11.2.2 השאלה:

האם מותר להפעיל מנורת אולטרא במסיבת החנוכה?

וכן האם מותר להשתמש בזיקוקים לא דקים ביותר קצת יותר עבים למסיבה?

התשובה: חל איסור על שימוש במנורות אולטרא-סגולות, וזאת מתוך העיקרון של הזהירות המונעת והחשש מקרינה מסוכנת שעלולה להזיק לפעוטים. כמו כן, חל איסור לשימוש בזיקוקים עבים למסיבה..

11.3 שימוש בזיקוקים

11.3.1 השאלה:

האם מותר להפעיל זיקוקים במסיבה בגן ?

התשובה: אם הכוונה לזיקוקים ששמים על עוגה, התשובה חיובית. יש לוודא ששמים מספר בודד 2-3 ולא יותר, והאזור ללא ניירות שעלולים להדלק. כמו כן, עליהם להיות מונחים רחוק מהילדים.

11.4 כבל חשמל מאריך

11.4.1 השאלה:

מהוא סוג הכבל שצריך להיות בתוף :כבל לבן או כתום?

התשובה: כבל חשמל כתום הינו התקני לעבודה . יש להקפיד כי הוא נושא תו תקן בעת עבודה יש לשחררו מהתוף למניעת התחממות. יש להקפיד לחבר עליו מכשירי חשמל רק עד לרמת ההספק הרשומה עליו ועל מכשירי החשמל . כבל תקין שעומד בתקנים הנדרשים מעבר לכך אין לנו הנחיות בנושא.

11.5 חשמל באירועים במוסדות חינוך

11.5.1 השאלה:

שאלה לגבי בית ספר שעושה אירוע בית ספרי ומזמין מכשירי חשמל חיצוניים . מי אמור לבדוק את המכשירים ? האם צריך לבדוק כל מכשיר? (הגברה , תאורה, דוכני אוכל) מה אמורים לבדוק במכשירים?

התשובה: החברה המספקת או הגוף המספר את המכשירים צריך לדאוג לתקינות המכשירים ובדיקתם.

11.6 קשירת שולחנות באזיקונים

11.6.1 השאלה:

האים מותר לקשור שולחנות באזיקונים לבמה ? ולעלות עלי"ה לצורך הופעת תלמידות?

התשובה: לא, אסור ,זה לא בטוח.

11.7 אומגה בבית ספר

11.7.1 השאלה:

במסגרת שוק פורים אנחנו רוצים להביא אומגה , נקודת היציאה היא מקומה שניה (יגור מסביב). היכן ניתן למצוא הנחיות בטיחות ?

התשובה: אפשרי, תפתח את החוזר פעילויות חוץ - סעיף גלישה זוויתית- ולעבוד לפי הנוהל בחוזר כולל כשירות של מדריך מוסמך בהתאם להגדרות.

11.8 עמידה על כסא /ספסל בטקסים

11.8.1 השאלה:

האם מותר להעמיד תלמידים (נמוכים) על כסא או ספסל בזמן טקס או במקהלה, על מנת שהקהל יראה אותם?

התשובה: הגבהת תלמיד צריכה להיות באמצעות אביזר בטוח ויציב. כיסא וספסל לא נועד לעמידה אלא לישיבה לכן זה לא בטוח להעמיד תלמיד עליו.

11.9 אבטחה רפואית באירוע סוף שנה

11.9.1 השאלה:

האם יש צורך באבטחה רפואית באירוע סוף שנה כיתות ו' כ- 700 איש מוזמנים. יתקיים בחצר בית הספר.

התשובה: יש להתייעץ עם קב"ט מוסדות חינוך ברשות המקומית.. מצרף כרטיס מידע בנושא .כרטיס מידע אירוע רב משתתפים pdf.

11.10 טיגון סופגניות בכיתה

11.10.1 השאלה:

האם אפשרי לטגן סופגניות על כירה חשמלית בתוך כתה בביה"ס?

התשובה: השאלה שצריך לשאול היא מה המטרה החינוכית? אני לא ממליץ, מדובר בשמן רותח שעומד פתוח במרכז הכיתה, וזה מאוד בעייתי. גם הבישול הולך לאט וזה מכניס סיכון גדול לתוך הכיתה.
לא ממליץ.

12. נושא 12: בעלי חיים

12.1 הדברה למכרסמים

12.1.1 השאלה:

יש לנו מתחם בית ספר ממבנים יבילים. בתקופה האחרונה יש מכה רצינית של עכברושים שעושים המון נזקים אוכלים את הכבל פיקוד של המזגן על תקן כמעט יומי ועוד. שאלתי מה הפיתרון יש מדברים שאומרים שאסור להם לעשות כלום במוסדות חינוך ויש כאלה שטוענים שלא אמור להיות בעיה אז מה הפיתרון שאפשר? המלכודות הפשוטות עם הדבק עוזר קצת אבל לא מספיק.

התשובה: יש ליצור קשר עם מדביר מוסמך (מדביר מוסמך הוא בעל מקצוע שהוסמך על ידי משרד הבריאות ומשרד להגנת הסביבה), ניתן להיעזר בתברואן של הרשות המקומית.

12.2 הבאת בעל חי לכיתה

12.2.1 השאלה:

תלמידה רוצה להביא בעל חי לכיתה, האם יש צורך באישור וטרינרי?

התשובה: כל חיה שמביאים לבית ספר צריכה להיות תחת סוג של פיקוח. כך סתם לא מביאים חיות לבית ספר. אם למשל מביאים כלב, הוא צריך להיות מסומן ותחת פיקוח וטרינרי של העירייה. אם עושים פינת חי בבית הספר, אז היא צריכה להיות בהתאם להנחיות המשרד. וכן הלאה.

12.3 כלבים משוטטים בשטח בית ספר

12.3.1 השאלה:

מהי הדרך המקובלת להרחקת כלבים המשוטטים בשטח בית הספר ומהווים מפגע תברואתי והתנהלותי?

התשובה: לפנות למחלקת התברואה של הרשות, זה תפקידה